

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izbaja vnaš dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplašitve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Za kulturno delo.

V nedeljo je bilo stošestnajst let, kar je bil v Parizu obglavljen mož, ki je sam s svojimi lastnimi močmi, s svojimi znanstvenimi razkritji pospešil razvoj človeške kulture morda za celo stoletje. Njegova razkritja so podrla vekeve stare nazore, zasekajoče globoko v življenje, in ustvarila ne samo v znanstvu nego tudi v praktičnem človeškem delovanju nove temelje spoznavanja prirode in vporabe prirodnih sil za korist človeštva.

Ta sekularni mož je bil Antoine Laurent Lavoisier, oče moderne kemije, pospeševatelj fiziologije in mineralogije, znamenit kot tehnik in nacionalen ekonom.

Umrčenje tega znanstvenega velikanu spada med one čine, ki delajo sramoto veliki francoski revoluciji.

Dne 8. maja 1794. je bil Lavoisier obsojen na smrt in se tisti dan obglavil. Mirno je vzel na znanje naznanilo smrtnih obsodbe in le želel, naj se izvršitev odloži za nekaj časa, da zamore dokončati važno znanstveno delo. Toda predsednik revolucijskega tribunala Coffinhal je to željo zavrnil z besedami: »Republika ne potrebuje znanstvenikov«.

Cez nekaj ur po tej izjavi je bila že odsekana glava, v kateri so se porodile tako velike in znamenite za vse človeštvo koristne misli.

»Republika ne potrebuje znanstvenikov«. S temi besedami je bilo povedano, da so bili revolucionarji pripravljeni žrtvovati in uničiti vse, tudi vso kulturo in vse pogoje občne sreče in zadovoljnosti, samo da bi utrdili svoje gospodstvo.

Kar je bilo tedaj po vzrokih, iz katerih je nastala francoska revolucija vsaj umljivo, četudi je neodpustljivo, to bi bilo dandanes pravo barbarstvo.

»Republika ne potrebuje znanstvenikov«. Kaj podobnega se v naših časih pač ne bo upal nihče izreči, da se dobe ljudje, ki tako mislijo in v tem smislu delajo, to vidimo na Slovenskem vsak dan. Slovenski klerikali so ona stranka, ki zastavlja vse sile, da bi obdala naš narod s kitajskim zidom, ki naj zabrani vsako uplivanje svetovne kulture in ki hoče doma vse ubiti, kar bi moglo kulturno povzdigniti slovenski narod, vse da bi mogla neomejeno gospodovati in svobodno izkoriščati duševno in materijalno imetje tega ljudstva.

Schopenhauer je rekel, da so na svetu ljudje, ki bi bili v stanu svoje ga bližnjaka zaklati, samo da bi z njegovo mastjo mazali svoje škornje. Taki so tudi klerikali, ki so pripravljeni žrtvovati svojemu gospodstvu in svoji koristi srečo vsega slovenskega naroda.

Svoj namen, pripraviti narod v popolno duševno in materijalno odvisnost in uničiti vse, kar bi ga moglo duševno povzdigniti in gospodarsko utrditi, zasledujejo klerikali z železno doslednostjo in uporablja jo za to vsa najmodernejša sredstva. Sugestivnemu uplivanju iz prižnice in iz spovednice so dodali časopisje, ki je razširjalo z vsi drugačno vne- mo in vse drugačnim umevanjem važnosti časopisja, kakor naprednjaki. Prepregli so slovensko domovino z organizacijami, v katerih sistematično goje omamljenje ljudskega razuma. Ustvarili so lažiznanost, ki naj paralizuje ali celo onemogoča uplivanje prave vede: zaslužiti hčeejo ljudsko in srednjo šolo in objestno že stezajo roke, da bi tudi visoko šolo spravili v službo klerikalizma; pehaajo se na vse načine, da ustvari- jo tendenciozno, klerikalizem služ- čo lepo literaturo in izpodrinejo svo- bodno književnost in umetnost — vse, prav vse izkoriščajo, samo da bi izstradali ali ubili, kar ne služi nji- hovim namenom.

Klerikalna drevesa vzlic vsemu temu prizadevanju še niso zrastle do neba in tudi ne bodo. Tofiko moči klerikalci vendar ne morejo nikdar dobiti, da bi popolnoma uresničili svoje naklepe, pač pa lahko za dolgo časa zadržujejo naravni razvoj raz- mer in morda celo tako dolgo, da bo narod vsled svojega oslabiljenja pod klerikalnim vplivom podlegel nava- lu tujstva.

Kar je v danih razmerah mogo- če storiti za paraliziranje in podko- pavanje klerikalnega prizadevanja, se to v večji tam v manjši meri si- cer stori, ali potrebno je, da prešine tudi najširše kroge spoznanje, da to še dolgo ne zadostuje in da je treba vse moči osredotočiti na kulturno in gospodarsko delo. Prodreti, splošno mora prodreti spoznanje, da je samo s povzdigo kulture mogoče ustvariti zdrave politične, gospodarske, soci- jalne in narodne razmere, da je pov- zdiga kulturnega stanja našega naroda predpogoj boljšim in srečnej- šim življenjskim odnosom sloven- skega naroda. Škoda bi bila sloven- skega naroda, da bi si klerikalizem z njegovo mastjo škornje mazal.

Klerikalna zaslepljenost na Koroškem.

(Dopis s Koroškega.)

Z veliko bojaznijo in nezaupa- njem gleda ves narodno misleči slo- venški svet na Koroško od onega trenutka, odkar se je naselil v Ce- lovcu dr. Breje.

Njegov nesimpatični, odurni in trnasti nastop pri javnih oblastih je imel za sabo posledico, da se je slo- venščina, ki je bila preje z neuslišno ravnopraven jezik, kratkoma izri- nila iz uradov ter ji pristojno sedaj klavna vloga manjvrednega jezika, ki se ga nemščine večji ljudje ust- meno ne smejo posluževati.

Če bi bil nastopal dr. Breje s pravim taktom in primerno uglaje- no, bi bil ostal v jezikovnem oziru najmanj status quo, da, bilo bi se tekom časa še marsikaj pridobilo in Slovenec bi bil na Koroškem polno- praven državljan, dočim je sedaj za- ničevan helot.

To pa se ima zahvaliti v prvi vrsti in največji meri dr. Brejeu, ki je imel v tej točki narodnega boja skrajno nesrečno roko.

Preidimo k vprašanju klerikal- nega političnega življenja in stran- karskega postopanja te struje v zad- njem času.

V tem oziru smo videli jasno »liko na zborovanju »Katoliškega po- litičnega društva« v Celovcu dne 28. aprila t. l.

Pravo zborovanje, kjer so se razmotrivale važne življenske točke koroških Slovencev, je bilo pristop- no samo onim izvoljencem, kateri po mnenju vodstva priključajo na po- velja od zgoraj, ne da bi si upali ugovarjati.

Kljub temu je čutil dr. Breje potrebo črniti Ciril in Metodovo družbo najmanj skozi eno celo uro, predno je mogel doseči večino za re- solucijo, s katero se izreka nezaupa- nje sedanjemu vodstvu družbe. Celu mnogo duhovnikov je glasovalo pro- ti tej resoluciji in neki župnik je od- ločno svaril proti nenarodni in po- gubni gonji zoper C. M. družbo.

Kako satansko lažnjivo je Breje poročal o delovanju družbe na Koro- škem, naj ilustrira naslednji vzgled. Dejal je, da je našel pri nekem kne- tu razne napredne časovise. Kmet mu je izjavil, da pošilja dotične časopi- se »Prosvetac«. Kljub temu pa je do- bil baje dr. Breje utis, da lokalna

podružnica C. M. družbi mportira to časopisje.

Ko se je pa potem radi tega raz- širjenja svobodomiselnih časopisov po Koroškem družbo po klerikal- nem časopisju prišlo, je družba to tajila. To tajeje pa dokazuje, da je družba res širila ono časopisje na Koroškem in vršila s tem pravo hu- dievo delo (ipsissima verba dr. Brejea).

Ta konkluzija je ravno tako be- dasta kakor satansko-lopovska in ni treba natančnejšega komentarja za mislečega človeka.

S sličnimi izmišljotinami in zo- fizmi je kmul dr. Breje svoje poslu- šale, ki so se samo po pritisku tega lažnjivega govora dali v toliko pre- motiti, da je majhna večina glasova- la za zgoraj omenjeno resolucijo.

S tem samim pa je bila podana od znatne manjšine nezaupnica dr. Brejeu in vodstvu koroških Sloven- cev sploh, kajti na zborovanju so bili samo patentirani zaupniki, raz- ven neznatnih izjem.

Pri javnem zborovanju se ni re- ševalo prav nikako aktualno vpra- šanje. Dr. Breje je v divji jezi suro- vo napadal napredno strujo in na- predno časopisje, katero se ne stri- nja z njegovo pogubonosno politiko.

Niti ene izvirne misli ni pove- dal, niti podal inicijative za debato o kateremkoli aktualnem vprašanju. — Kaka plitvost in duševna revšči- na vodje, ki se hije tako mogočno po- prsih.

Tajniško poročilo nam je doka- zalo na eklatanten način lenobo po- litičnega društva. Celu leto ni bilo več nego 5 sej in to onega političnega društva, katero bi imelo voditi naj- vestnejši in najžilavjši boj v najbolj egroznih deželi proti najmočnejšemu sovražniku.

Res je sicer, da je imel tajnik baje pisati celo leto čez 2000 pise- m, a kdor pozna ta pisma, tudi ve pre- soditi kvantiteto in kvaliteto »delac«.

Zakaj nam je tajnik pravzaprav poročal o volitvah v slovenskih ob- činah, nam sicer ni povedal. Kljub temu pa mi to sedaj vemo ter mu lahko jasno povemo, da zaradi tega, ker se je nedelavno katoliško politič- no društvo hotelo našemiti s tujim pavovim perjem. To društvo se nam- reč za volitve v prizadetih občinah ni brigalo, da pa se more izkazati z nekakim proficitom, je uzurpiralo uspehe, katere so dosegli posamezni- ki brez pomoči društva, neuspehe pa je utajilo (Grebing), ali pa zvrnilo na prav lažnjiv način na naprednjake (Bekštajn).

Tudi tajniško poročilo nam ni podalo prav ničesar za bodočnost, bodisi v političnem, bodisi v gospo- darskem življenju, kar bi bilo treba omenjati.

Blagajna izkazuje tako minima- len promet, da so bili zborovalci splošno mnenja, da bi se dalo doseči z majhnim trudom 3 do 4kratno svo- to od sedanje.

Prav odkrito, brez vsakršne strankarske strasti izjavljamo, da je bil ta shod v intelektualnem oziru v primeri z onimi, ki se vrše pri ena- kih društvi v drugih naših krono- vinah, skrajno klavrn.

Refren celega shoda je bil sa- mo »verac«, katero frazo pa je mno- go zborovalec razumevalo za iden- tično z žepnim vprašanjem.

To je bilo slišati po zborovanju giasno razpravljati in to je bila dru- ga velika nezaupnica od strani zbo- rovalcev napram fanatično klerikal- nim vodnikom. Dokumentirali so to zborovalci tudi s tem, da so takoj po zborovanju v velikem številu naroči- li »Korošca«, katerega je natočeval na vse možne načine predsednik ka- toliškega političnega društva. — Akoravno so torej imeli povabljeni samo svoje zaupnike, so s tem zbo- rovanjem moralno pogoreli.

To nam dokazuje, da je Korošec priprost, kakor tudi inteligenten človek, predvsem samo naroden, da instiktivno čuti samo neobhodno po- trebo samo narodnostnega boja, so- vraži pa prenapeto besedičenje o ta- kovzani »veri« in psovanje liberal- cev, kateri so res narodni.

Tega političnega mišljenja so bili do najnovejšega časa tudi vsi koroški duhovniki. — Einspieler je res imel v svojem političnem geslu tudi parolo »vse za vero«, a to je no- sil v sren, kakor so je nosili drugi slovenski Korošci, v političnem boju pa se je bojeval za narodnost, ker je ta res tudi edina bojna in preporna točka.

Na Koroškem, kjer vsakega Slo- venca tišči dva nacionalna fana- tična nemška Korošca k tlom ter ga skušata na vse dopustne in nedopu- stne načine zadušiti, sme in mora pra- vi Slovenec v političnem boju upo- števati v sedanjih dobi samo narodni program.

Ko bomo koroški Slovenci do- segli po svojem razvoju one drugih kronovin, šele potem bi bil dopusten razvoj v stranke. A dandanes so fa- natizirani po dr. Brejeu več ali manj vsi slovenski koroški duhovniki; kljub temu pa jih pase v političnem oziru 95 % lenobo in šele takrat bi

LISTEK.

Prijateljci.

Spisal C. Golar.

»I, kje je pa vendar Brigita?« je prašal boter Boštjan mično in pri- jazno deklico, zagorelih in kot jabol- ko gladkih lic, v belem predpasniku in rožasti ruti na glavi. Pritekla je iz vasi in se ustavila na klancu, od- kod je bil pogled na sosednje vasi.

»Zakaj pa to prašujete, boter?«

»Glej, no, dekleta, ali se ne bo- liš volka, da bi te samo pojedel?«

»Vas bo, ker me dražite. Ali je res vašega sultana, ki je tako hud, tat ukradel?«

»O ti dekle, buzarona, čakaj me, te bom že zatožil tvojemu fantu, pa ga ne boš smela več nikoli pogle- dati!«

»Lepo vas prosim, boter, storite to, pa kmalu!«

»In tudi Brigita bo izvedela, da imaš fanta.«

»Ali mislite, da še ne ve? Povej- te rajši vašim vrbcem, boter Bošt- jan, pa aho!«

Deklici, ki se je tako pogovarja- la s sosedom in ga v šali klicala bo- ter Boštjan, je bilo ime Marička.

Imela je prijateljico Brigito, in ker sta vedno bili skupaj, so jo ljudje ra- di spraševali, kdaj se bosta vzeli. Tudi Boštjan je zaklical za njo:

»Kdo je zdaj pravi? Ali Pavel ali Brigita? S katerim bo poroka?«

Deklica se je obrnila in zakli- cala:

»Boter, z vami! Le zapomnite si, kadar bo o Božiču cvetela jabla- na.«

Deklica Marička je hitela nazaj v vas in tam pri potoku je srečala svojo prijateljico.

»Ah, Brigita, ali greš zvečer z menoj? Saj veš, kam pojdem? V me- sto po vino za jutri. Gotovo pridejo jutri svatje.«

»Kako si srečna, Marička,« je vzkliknila Brigita. »Ah, ti nevesta,« je dejala in sklenila roke!

Bila je nekoliko večja od prija- teljice in močnejša. Obraza je bila širokega, in njene oči so se zdele, ka- kor bi gorele v njih žareče ogle.

»Kako si srečna! To se ti dobro godi! Povej mi, ali imaš zelo rada Pavla?«

Marička se je v odgovor za- smejala in potem objela svojo prija- teljico. Že je hotela odgovoriti, kako zelo in silno ljubi svojega Pavla, a samo roke je stisnila potem kakor v srčen objem ter strepetala. In rekla je po silni hladno in razdolgala: »Ne!

»Ah, kaj bo to! Pavle, no, tudi ti boš se lahko dobila ženina in tudi boljšega.«

»Misliš, Marička?«

»Zakaj ne bi mislila? A zvečer, saj pojdes z menoj? Skoro me bo strah.«

»Ne vem,« je Brigita malomar- no odgovorila, »ne vem, zd se mi, da ne bom utegnila. Ali greš pozno?«

»Po omariji, pojdi še ti! mogo- če srečava kakšnega zalega fanta.«

Brigita je odmajala z glavo, in neka misel, ki se ji je zajedla v srce, ni šla več iz njenega spomina.

»Zakaj si pa danes tako pusta?« jo je še prašala Marička. »Tako si čudna, kaj ti pa je?«

»Nič! Glava me boli in slabo sem spala.«

Prijateljici sta se ločili. Brigita je ostala pri potoku, in misel, nova in tajna misel, ni šla iz njenega srea. Skoro si ni mogla razlagati, odkod to novo čuvstvo. Naenkrat ji je bi- la prijateljica Marička tuja, in jeza in srd nanjo je rasel v njeni duši.

»Zdaj bo torej zares dobila Pavla, in potem bo srečna žena,« je mislila, in tiha in globoka zavist je kljuvala v njej. »In spet me bo za- pustila prijateljica, in jaz sem tri le- ta starejša od nje!« In začudo temno eo ji zasijale oči.

In na večer je šla na konec vasi, kjer je bil doma Pavel. Čakala je nanj za potjo, in ko je šel mimo s konji in vozom, je skočila predenj in ga v šali prestrašila.

»Gora zelena,« je dejal Pavel, mislil sem že, da bo po meni. Gotovo je medvedka, sem mislil. No, in bila si ti.«

»Zares, Pavle? Ali veš kaj no- vega?«

»Že vem, da mi boš povedala ne- kaj lepega. Kje pa je Marička?«

»Marička? Ali se ni poslovila od tebe? Meni je pravila, da pojde v mesto. Jutri noče biti doma, je de- jala. Nekdo pride v vas, je dejala, pa ga ne maram in ne morem videti.«

Hitro je govorila Brigita, in bilo jo je sram laži in gledala je v tla. »Ah, kaj delam,« je časih pomislila. »Kaj bo dejala Marička, kadar izve. In iz- vedeti mora.«

Pavel se je začudil.

»Tako ti je govorila? Čudno! In meni se ni pokazala nikoli takšno.« Je glasno mislil Pavel, in njegov mladeniški obraz se je zresnil in čelo se mu je nagubalo.

»Tako je govorila? Marička je tako govorila? Ali je mogoče?«

Tistega mlinarja mladega, ki je ta- ko bogat.«

»Ali res, ha - ha - ha! To je res veselo, torej pojdemo še letos na že- nitovanje. Ali prideš za družico?«

»Rajši bi šla za nevesto, ha-ha- ha! Za tvojo nevesto. Ali slišiš?«

Pavel je pognal konja in v hi- tricci se umaknil v temo.

Jutro je z biseri in zlatom oro- silo vrtove, in nedeljski zvonovi so oznanjali in peli slavo božjo. Po mehkeem pomladnem zraku je bila radost in svetla luč, in deklško petje se je razlegalo po vasi.

To je bila Marička, ki je pela navsezgodaj in čakala svatov. Tri- krat je že bila pri studencu, ali čud- no! Njene prijateljice Brigite, ni bi- lo nikoli in nikjer. Začela je peti na ves glas, da bi jo ona slišala in pri- hitela na vas:

Kupil bom konja, simeljnaj pa drevi v vas pojezdil ga, v to deželo štajersko, pred svoje dečve kamercu. V vsi deželi luči ni, pri moji dečvi gorijo tri, ena gori do polnoči, in drugi dve do belga dne.

Pela je in pela, a Brigite ni bi- lo. Enkrat se ji je celo zadelo, da je vidi med drevmi, kako se skrivaj

morda odveli, kadar bi se bilo treba bojevali proti lastnemu bratu Slovence, ki ne mara njihovim lastnim frazom »o veri« podležiti; narodno stališče pa naravnost perhorencirajo.

Tajnik Smodej, ki je tipičen gojenec dr. Brejčev, je izrecno obsodil občinske volitve v Bekštajnu, ker so se iste vršile po složenem nastopu tamšnjih Slovencev zgolj na narodnem stališču.

V očigled tem naravnost blazno fanatičnim klerikalnim hujskarijam bode neobhodno potrebno, da se res pravi narodni Slovenci sklenemo še v ožje vrste. Gorje pa klerikalcem, ako si ustanovimo od njih popolnoma ločen tabor, ki bode tudi za časa volitev postavil svojega kandidata, kajti vedite, da v tem slučaju Grafenauer propade in klerikalci boste videli takrat, kako daleč ste zabredli!

Odgovornost pade v polni meri na vas, kajti vi nesramno in na vse možne načine izkivate in kličete na boj svoje sorojake, nasproti katerim boste ravno tako zaigrali igro, kakor ste jo zaigrali napram nemštvu in dr. Brejce se bo lahko bahal, da je oropal Slovence za narodnostne pravice, klerikalce pa za mandate.

Klerikalci za svojo Zadržno zvezo.

Klerikalci imajo v Ljubljani nekako »trgovsko šolac«, s katero je v zvezi »zadržna šola«.

Na zadržni šoli je bil 30. aprila sklep šolskega pouka. Marsikateri absolvent je šel nezadovoljen domov.

Prvi vzrok nezadovoljnosti je bil, da marsikateri absolvent ni dobil takega spričevala, kakor ga je po pravici zaslužil. Res, da se dijaki sploh dostikrat pritožujejo, da jih učitelji ne klasificirajo pravično in svet se je navadil, da takih pritožb ne jemlje preveč resno, čeprav časih niso neutemeljene. Toda na javnih šolah je vendar vse drugače, kakor na takih zavodih, kakršni je zadržna šola, kjer so gojenci učiteljem na milost in nemilost izročeni.

Fakta pričajo, da na zadržni šoli ni tiste objektivnosti in nepristranske pravičnosti, ki bi morala vladati v vsakem učnem zavodu. Kdor izmed dijakov ni bil brezpogojno vdan profesorjem — oziroma dva sta taka — tisti je dobil slab red, naj je zaslužil tudi boljšega, nasprotno so pa dobili dobre rede tudi taki, ki jih niso zaslužili.

Klerikalci — kje je pravica, če jo tako ljubite, kakor vedno pripovedujete. Postopanje pri klasifikaciji priča, da za določbo reda ni mero-dajno znanje, nego mišljenje.

Drugi vzrok nevolje je tak, da se ga klerikalci lahko sramujejo.

Ministrstvo je dalo Zadržni zvezi na razpolaganje večjo svoto, da jo porabi za podporo gojencem. Po sklepu šole so se delile te podpore. Nismo nevoščljivi, a pravičnost pravi, da se podpore ne smejo tako deliti, kakor se je sedaj zgodilo. Vsi Hrvatje razen dveh juristov so bili premožni, a so dobili vsak po 300 do 400 kron podpore. Naj so jo dobili, a če je bilo dovolj denarja za podporo premožnih Hrvatov, kako da ga ni bilo za podporo revnih Slovencev. Bil je v šoli nek štajerski Slovenec, ki ni bil od doma nič podpiran. Kolikrat je prošil za podporo! Eno samo obliko je imel, za praznik in za delavnico in še tisto slabo, a vendar ni dobil več kakor 50 K. Ali je to pravično in pošteno?

Ravno tako je bilo z drugimi Slovenci, ki niso več dobili in samo

ena četrtnina jih je sploh nekaj dobi-la, Hrvatje pa val.

Ta sramotna pristranost ima svoj izvir v sebičnosti klerikalne Zadržne zveze. Hrvatje v Dalmaciji si mislijo ustanoviti svojo centralno zadržno zvezo. To je dovedlo gospo-de od ljubljanske zadržne zveze do tega, da so se pri delitvi podpor tako ozirali na Hrvate, ker so si rekli: če bo enkrat v Dalmaciji centralna zadržna zveza, ne bo več klerikalna zadržna zveza in Ljubljani dobivala članice, nego bodo še hrvatske zadruge odstopale in klerikalna centrala v Ljubljani ne bo več imela tako pol-nih blagaj, kakor sedaj.

Z naklonitvijo izdatnih podpor so klerikalci hoteli hrvatske absol-vente korumpirati, da bi preprečili ustanovitve posebne centrale v Dal-maciji.

Vi pa, slovenski absolventje za-družne šole, vračajte zadržni zvezi tako, kakor je ona z vami delala. Vračajte ji to z zadrugami, ki jih bodele ustanovili tako, da jih bodele včlanjevali pri Zvezi slovenskih za-drug v Ljubljani ali pa pri Zadržni zvezi v Celju. To bo najboljši od-govor.

Glede zadržne šole je pa želeli, da se nastavi boljše učne moči, ka-kor so sedaj. Na razpolaganje je do-vojlj boljše kvalificirani moči, ki ni-so tako strankarsko zagrizeni, kakor sedanj. Na dunajski zadržni šoli predavajo vseučiliški profesorji in docenti, na ljubljanski zadržni šoli pa uče ljudje, ki še srednje šole ni-so absolvirali.

Lahko je uganiti, zakaj je tako. Klerikalci hočejo to šolo imeti za svo-jo stranko in nastavili so učitelje, ki jim je klerikalno strankarstvo prva stvar. To delajo, da pospešujejo svo-jo stranko in jo gospodarsko utrde, da si bodo lažje in izdatneje polnili bisage.

Toda ta šola ni ustanovljena za klerikalno stranko, nego za sloven-sko ljudstvo in zato odločno prote-stiramo proti tem razmeram.

Oh petdesetletnici naše marzeljeze „Naprej“.

Spominška črtica.

Naprej zastava Slave!

Komu ni znana ta lepa pesem! Kdo se še ni navduševal ob njenih glasovih! Saj je ni večje svečanosti, da je ne bi zapeli ali zasvirali. Na-rodna slavnost, prijetno razpoložnje. Pa nam udarilo na uho zvoki naše himne in srca nam zagore v na-rodnem navdušenju, množice se pola-sti sveti ogenj za sveto stvar doma-čo. Taka čuda dela pesem, ki je pesni-ku res privrela iz dna srca, pa je našla tudi skladatelja, kateri ji je znal dati lep, naroden, domač napev.

Dne 16. maja t. l. obhajamo pet-desetletnico, kar se je porodil napev naše marzeljeze. Kako je to bilo?

V šestdesetih letih je studiralo na Dunaju lepo število nadarjenih, rodoljubnih slovenskih visokošolcev. Naj navedem samo nekatere imena: Davorin Jenko, Janez Mencinger, Janez Murnik, Janez Poklukar, Ju-ri Sterbene, Karel Šavnik, Valentin Zarnik. Ti mladi možje so radi zaha-jali skupaj na izlete v krasno dunaj-sko okolico. Na izletih pa človek rad katero zapoje, zlasti korračnico. Zato naprosi Davorin Jenko tovariša Si-mona Jenka, naj zloži besede za ko-račnico, on hoče pa napraviti napev. Simon Jenko napiše iskreno rodo-ljubno pesem »Naprej zastava Sla-ve!« in jo izroči Davorinu Jenku, ki se dolgo zastoji trudi, da bi jo ugla-sbil. Pa zaman. Ne pride mu v

glavo primeren napev. No, kar se mu ne posreči vrteti dolguemu ugla-sanju in razmišljanju, to mu kar samoobsebi nakloni srečno naključje.

Dne 16. maja l. 1860. popoldne gre Davorin Jenko v Baderjevo ka-riarno na Dunaju brat časopise. Med drugim vame v roke tudi staro Pre-šo. Bere podlistek, v katerem je ta list po stari navadi grdil Slovence in Slovanse. To ga tako razjezi, da pahn-list od sebe, plača in zapusti ka-riarno. Naenkrat začne na ulici tiho zase peti »Naprej zastava Slave!« Sam sebi se začudi in pravi: »Hej, dolgo si se brez uspeha mučil, da bi ugla-sbil to pesem, sedaj ti je pa pri-šel napev kar nehote vled razburje-nosti, v katero te je spravil podlistek v Preši.« Nato gre Davorin v Prater in v gostilni »Zum Hirschen« napi-še to pesem tako, kakor se še danes poje.

Prvikrat so jo v javnosti peli dne 22. okt. 1860. pri besedi Slovan-skega pevskega društva v dvorani »Pri Sperlu« na Dunaju. Mnogo-brojne poslušalce je kar elektrizira-la. Odobravanja ni bilo ne konca ne kraja. Takoj se je raznesla po vsem Slovenskem, kjer jo je prvič zapel na Vodnikovem domu v Šiški kvartet: Meden, Dav. Jenko, Tušek, Golma-jer. Postala je skoro narodna in se udomačila ne le pri Slovencih, am-pak tudi pri drugih slovanskih na-rodih, zlasti pri Čehih in Hrvatih. V turško-ruski vojni so jo svirale rus-ke vojne godbe pri vходу v Plevno, Sofijo in Kers.

Spodobilo se pri tej priliki kratko spomniti pesnika in skladatelja naše-ga Napreja.

Simon Jenko se je rodil dne 27. oktobra 1835. v Podreči pri Mavčicah (okraj Kranj). Kot sin revnih kmečkih staršev. Šolal se je v Smled-niku, v Kranju, v Novem mestu, v Ljubljani; po dovršeni gimnaziji je prebil eno leto v bogoslovju v Celovcu, l. 1856. pa je šel na Dunaj in se posvetil najpreje modroslovju, po-tem pa pravoslovju, katero je dovr-šil l. 1860. Ko je napravil izpite, je služboval v pisarni notarja Sterger-ja v Kranju in v pisarni odvetnika dr. Val. Prevca v Kamniku in Kra-nju, kjer je umrl dne 18. oktobra l. 1869.

Simon Jenko je eden največjih lirikov slovenskih. V svojih pesmih navdušeno opeva Sorško polje, kras-no sliko naravo (Obrazi), podaja ganljive prizore iz kmečkega življe-nja (Zimski dan, Zimski večer), res-no in tudi šegavo govori svoji ljubi. Najbolj pa se je Jenko proslavil s svojimi nedosežno lepimi rodoljub-nimi spevi (Pobratimija, Slovenska zgodovina, Samo, Morje Adrijansko, Naše gore, Naprej zastava Slave!) V tem oziru ga je dosegel morda le Si-mon Gregorčič, Jenko poje le o tem, kar doživlja, kar čuti; pesmi njegove so jako preproste, skoro bi rekel, na-rodne pesmi v umetni obliki; domo-vino svojo ljubi, kakor ljubi sin v tu-jini ubogo svojo mater doma; njego-vo mišljenje je zrelo; Jenko zna z malimi sredstvi mnogo doseči. Da je Jenko res nenavadno nadarjen lirik, nam priča dejstvo, da je večina nje-govih pesmi uglašena.

Davorin Jenko se je rodil dne 9. novembra l. 1835. v Dvorjah pri Cerkljah (okraj Kranj). Šolal se je v Kranju, v Ljubljani, v Trstu in na Dunaju, kjer se je lotil pravoslovja in tudi dovršil državno-pravni izpit. Zgodaj ga je začela zanimati glasha. Učitelji glasbe so mu bili v Ljublja-ni Rihar in Mašek, v Trstu Sinico in Ricci, na Dunaju pa se je izpopolnje-val na konservatoriju in v raznih knjižnicah zasebno studiral partitu-re velikih skladateljev. Kot pevo-vodja »Slovenskega pevskega dru-štva« na Dunaju je ugla-sbil pesmi:

»Oho, zakaj pa mi pravite »go-spod?«

»Ali nisi, ali se ne delaš? Naša kmečka dekleta ti niso več všeč, in začel si se ozirati po gosposkih.«

»Kdo pa to pravi, boter Bošt-ijan?«

»Kdor ve to stvar. Kje si pa svatoval včeraj? Ali si pozabil na ubogo Maričko?«

»Boter, tega pa vi ne veste!« Hitro je pognal konja in se v diru odpeljal iz vasi.

In Brigita se je začela ogiba-ti Maričko. Ni je več bilo k potoku, in ako jo je zagledala od daleč, se ji je umaknila s pota.

In potem se je zgodilo, da je ne-kega večera zaslišala Pavla v pogo-voru z Brigito. Stala sta konec skednja, in, kakor se je zdelo, se zelo prisrčno objemala.

»Pavel,« je šepetala Brigita. »Pavel, ali si res pozabil nanjo? In zdaj imaš rad samo mene!«

»Samo tebe, Brigita, saj si tako lepa, a ona je še cel otrok, ali se res mož v mestu? Zdej ni nič slišati!«

»I,« je v zadregi iskala Brigita odgovora. »I, zdi se mi, da se je po-kanilo. Bogati mlinar se je premis-lil. Ali boš sedaj šel sopot k njej?«

»Kakor vidiš, gospod Pavle, sem vstal,« je glasil nejevoljni odgovor sosedov.

»Naj se jaki,« »Pobratimija,« »Stru-mana,« »Tiha luna« in druge. Prvi-krat so peli v javnosti Jenkovi skla-di »Pobratimija« in »Mornar« pri javni besedi v dvorani »Zum grünen Zeisig« začetkom l. 1860. Kot prav-nik četrtega leta sprejme mesto pevo-vodje pri pravoslavni občini v Pan-čevu (južno Ogrsko) in ugla-sbi v tem času znane srbske pesmi »Sabljo moja dimičijo,« »Bogovi silni,« »Plo-vi, plovi moja ladjo,« »Što čutiš, Sr-bine tužni«. Leta 1865. postane pevo-vodja »Beogradskog pjevačkog dru-štva« v Belemgradu, leta 1871. pa kapelnik in kompositor »Kraljevog srpskog narodnog pozorišća«, kjer je deloval 32 let do upokojitve. Za gledališče in za pevska društva je ugla-sbil več ko 200 pesmi, 7 Ouver-tur za orkester. Leta 1872. je zložil »Srpsko narodno himno« o priliki, ko je bil pokojni Milan proglašen za polnoletnega. Leta 1899 je tudi nova dinastija srbska sprejela Jenkovo himno za svojo. Sedaj živi Davorin Jenko v pokoji v Ljubljani, večkrat pa pohiti v prijazni rojstni kraj, v Cerklje na Gorenjskem.

Za obsežno njegovo delovanje so ga odlikovala razna srbska društva in ga imenovala za častnega člana; Jenko je tudi časten član kr. srpske akademije v Belemgradu in Glasbene Matice v Ljubljani. Kralj Milan mu je poklonil red VI., a kralj Aleksan-der red III. vrste svetega Sava in ko-lajno kneza Miloša, in to po pravici, saj je Jenko pravzaprav prvi srbski umetni skladatelj. Podaril je pa tudi nam nekaj lepih slovenskih skladb. Davorina Jenka je navdušila lepa narodna pesem slovenska, na stopi-njo čislana umetnika na glasbe-nem polju pa se je povzdignil po last-ni nadarjenosti in jekleni pridnosti. Nikdar pa se ni odtujil domačim tlem, v narodu korenini njegova glasha, zato je pa šla tudi narodu v uho in srce, zato ostane njegova glasha večna.

Petdeseto leto torej poteka od nastanka naše marzeljeze. Pesnik »Napreja«, Simon Jenko, skoro že enoinštirideset let počiva poleg Pre-šerna na pokopališču v Kranju. Ni mu bilo dano učakati, kako se bodo njegovega »Napreja« besede razle-gale in navduševale po vsem sloven-skem in slovanskem svetu. Skladate-lju »Napreja«, dičnemu našemu Da-vorinu Jenku je bilo nebo milostne-je. Naklonilo mu je izreden dar, da je učakal poznih let, ko lahko zado-vo-ljen in miren gleda na plodovito svo-je delovanje, ko vidi, da mu je to delovanje prineslo tudi zasluženega priznanja. Pravimo, Davorin Jenko se vedno lahko opazuje, kako navdu-šuje njegova marzeljeza »Naprej za-stava Slave« njegove rojake, pa tu-di druge Slovanse. Srečna taka sta-rost. Sivolasemu starčku Davorinu Jenku kličejo ob petdesetletnici »Napreja«: še na mnoga leta, dal ti bog doživeti skrajne meje človeških dni.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij K o k a l j.

IX.

Kaznjiva dejanja zoper vero in po-koj mrtvih.

Načrt obravnava v §§ 244 do 250 o onih kaznivih dejanjih, katera se lahko zagreše proti veri ali proti po-koju mrtvecev.

Odrito moramo priznati, da nas je presenetilo, da smatra načrt potrebnim vzeti vero pod kazensko zaščito, ker po našem skromnem pre-pričanju taka zaščita od strani ka-zenskega zakona verj ni potrebna.

Marička je slišala nato smeh svoje nezveste prijateljice in Pavlo-vo šepetanje.

Šla je domov vsa omamljena in iegla. Drugi dan ni vstala. In po vasi se je govorilo, da je Marička zbolela, ker jo je urekla neka beračka, ki je šla dan prej skozi vas in ki je pre-klinjala vso pot.

In predpustom — sta bila na oklicih Pavel in Brigita. Ko je Ma-rička to slišala, se je samo nasmeh-nila. Zalostno se je nasmehnila in ni spregovorila besede.

»No, no, jaz sem pa mislil, da boš ti Pavlova nevesta,« ji je rekel boter Boštjan, ki jo je srečal na klan-cu pod vasjo.

»A res?« je tiho odgovorila in se zagledala v tla. Bila je silno ble-da in tenka.

»A si se ti skujala? Ti presneta deklinica! Za Pavla se je pa nekaj časa celo govorilo, da si izbira v mestu.«

»A res?«

»Zdej bo pa torej Brigita Pav-lova nevesta. Tega pa lani nisem mi-slil.«

»Zakaj? Saj je pridna!«

»Vidve pa ništa več tako dobri prijateljici. Hm, hm!«

In boter Boštjan je polagoma odhajal, a Marička je s prsti začela brisati oči.

To svoje mnenje pa podpiramo s tem, da je naloga in tudi dolžnost drugih poklicanih činiteljev, da po-stavijo vero in verska čutila tako vi-soko, da ne pride nikomur niti na misel žaliti vero ali verska čutila. Ti činitelji so pa v prvi vrsti duhov-niki raznih veroizpovedanj, oso-bito krščanskih ver, ki imajo za te-meljno podlago ljubezen do bliž-njega.

Ako bodo namreč duhovniki raz ona mesta, ki so namenjena zgolj božji besedi in tudi sploh v izvrševan-ju svojega poklica vedno in povsod oznanjevali le vero ljubezni, ako bo-do vedno in povsod negovali tudi sa-mi čut ljubezni do bližnjega, ako bo-do vedno in povsod delovali zoper sovražstvo in nestrpnost, povsod za-stopali v besedi in tudi v dejanjih stališče vstrpljivosti in tolerance, ako se ne bodo utikali preveč v po-svetne zadeve, osobito se ne pečali s politiko in končno s svojim lastnim življenjem dajali vsem vsposobljivi-vzled, potem bode vsaka vera že sa-mo po teh dejstvih postavljena na ta-ko visok piedestal, da bode lahko po-grešala in tudi sama odklanjala vsa-ko zaščito od strani kazenskih zaka-nov in sodišč kot neumestno.

Le ta kazenska zaščita vere in verskih čutil je torej po našem mne-nju nepotrebna in bi jo prav lahko načrt kot moderni zakon opustil.

Na drugi strani pa moramo kot skrajno nazadnjaško tudi označiti dejstvo, da načrt te kazenske zaščite ne pripoznava vsem veram in vero-izpovedovanjem, temveč da to zaščito omejuje zgolj na takozvane po-stavno priznane cerkve in verske družbe. Ta omejitev se nam ne zdi upravičena in sicer posebno ne raz-etično stališče. Ako je načrt že sma-tral potrebnim, da vzame v svoje varstvo vero in verska čutila, bi mo-ral to storiti nepogojno in brez vsa-ke utesnitve. Ako potrebujejo sploh, čemur mi sicer pritrđiti ne moremo, vera in verska čutila posebne zaščite od strani kazenskega zakona, potem bi bilo le pravično, ako bi se ta za-ščita raztezala na vse cerkve in vere in najsi bodo potem od države pri-znane ali ne.

Sploh se nam pa zdi razlikova-nje cerkev in verskih družb v take, katere priznava država in v take, ka-tere niso deležne tega priznanja, ne-upravičljiv anahronizem, ki diši vendar nekoliko preveč po preteklih časih in ki se ne da kar nič spraviti v soglasje z danes veljavnimi načeli, da naj bode v prosti državi vsakemu prosto, da po svojem sreč in po svo-jih srečnih čutilih neguje vero in ča-sti najvišje bitje. Tudi se čudimo, da more trpeti in da trpi tako razliko-vanje ravno katoliška vera, ki ved-no in povsod zastopa stališče, da je splošna in da stoji nad državami, ker se je vendar s tem, da se jo tudi uvr-ščuje med postavno priznane cerkve, nekako ponižuje in podrejuje držav-ni oblasti.

Po teh splošnih opazkah naj pa preidemo h posameznim kaznivim dejanjem zoper vero.

Med prvimi kaznivimi dejanji zoper vero našteva načrt motenje vere, katero vidi podano tedaj, če kdo javno boga s psovanjem ali za-sramovanjem preklinja in če kdo javno skuša vero v boga s psova-njem ali zasramovanjem zaničljivo storiti ali uničiti. Načrt je torej ob-držal v polni veljavi le takozvano hudodelstvo bogokletstva (blasfemij-a), izločil je pa takozvano apostazi-jo in herezijo, ki ste bile tudi že sedaj od leta 1868. dalje nezaknjivi. Apostazija je bila pa po razveljav-ljenem besedilu našega kazenskega zakona tedaj podana, če je kdo po-skusil zapeljati kristjana, da bi se iz-neveril krščanstvu in odpadel; o he-

ozira proti njej. Ko pa je pogledala bolj natanko, ni bilo nikogar več vi-deti. In tudi Pavel se ni dal nič vi-deti, a mislila je, da on nalašč noče, ker pride popoldne na njen dom k očetu.

Težko je čakala, da je minilo poldne, in potem se je oblekla v le-po krilce in židano ruto je dela okrog vratu ter po prsih. Sedela je v svoji kamrici in ves čas pela in pregleda-vala spominke v skrinji, ki jih ji je dal Pavle, nekaj že pred dvemi leti.

Tako je čakala do večera. A pe-la že dolgo ni več, pač pa so ji solze tek-le čez obraz, in tih, zadušjen jok ji je silil iz grla.

Pavla ni bilo v svate.

»Ti, kje pa hodi tvoj Pavle?« jo je ježno prašal oče. »Povej mu, naj drugič rajši ne govori, da pride. Kaj imamo drugega kakor sramo-to?«

»Jaz sama ne vem, zakaj ga ni. Tako sveto mi je obljubil. Morda je bolan.«

»Kje bolan? Prej se je peljal skozi vas, ves v pušeljcih.

Marička je zajokala še huje, in nato vsa v solzah odhitela na vrt, da si tam sredi zelenja in v večernem hladu razbistri obraz in razjasni oči in srce. Ni si mogla dopovedati in ni mogla verjeti, da Pavla ni bilo. A vseeno — kako trda in neumisljiva se ji je zdela resnica! A zakaj ga

ni bilo? Mogoče pa je pozabil, ali pa so bili nujni posli, morda —

Ni videla in mogla najti vzroka. Blodila je kasno v noč po vrtu, in potem vsa trudna, zbegana in nemir-na poiskala svojo posteljo, a spanja in pokoja ni našla do zgodnjega jut-ra. A ko je usnula, je stopil Pavel prednjo in se ji smejal porogljivo:

»Ha - ha - ha, ali si videla naše-ga petelina? Davi je šel na božjo pot. Na!«

In Pavel je potegnil petelina iz žepa, in glej, petelin se je tudi smejal in potem rekel Marički:

»Marička, ali naj pridem k te-bi v svate?«

Zgrozila se je in zadrhtela.

»O ne, ne, beži, beži od mene!«

»Ali me res nočeš? Ali nisem korenjak?«

In glej, ko ga Marička pogleda natančneje, vidi, da ima Pavlovo glavo.

»Pavel, Pavel,« je zaklicala in se zbudila.

In ko je vstala ter stopila na prag, je Pavel že šel s konji na polje. Zvižgal je, in nato se je zaslišal po-govor:

»Bog daj, boter Boštjan. Ali ste že vstali?«

»Kakor vidiš, gospod Pavle, sem vstal,« je glasil nejevoljni odgovor sosedov.

režiji je bilo pa možno govoriti tadaj, če se je poskušalo razstrositi kak krščanski veri nasprotujoči kriv nauk.

Odobravati pa moramo dejstvo, da pozna za ravnokar opisano kaznjivo dejanje načrt mnogo milejša kazen, nego jo najdemo v sedaj veljavnem zakonu, kjer se po načrtu kaznuje motenje vere le z lahko ječo od 2 tednov do 2 let, dočim je bila po sedaj veljavnem kazenskem zakonu kot kazen za enako hudodelstvo predpisana težka ječa od 6 mesecev do 1 leta, oziroma tudi od 1 do 5 let, oziroma celo do 10 let.

Kot drugo kaznjivo dejanje navaja načrt zasramovanje verskih naukov, običajev in ustanov. Za kaznjivost je pa potrebno, da se je tako zasramovanje zgodilo javno in da se je obračalo proti postavni priznani cerkvi ali verski družbi. Kazen je tudi po načrtu milejša kot po sedaj veljavnem kazenskem zakonu, ker se to kaznjivo dejanje po načrtu kaznuje le kot pregrešek z lahko ječo ali zaporom od 3 dni do 6 mesecev ali pa tudi samo z denarno globo od 20 K do 2000 K.

Nadaljno kaznjivo dejanje je motenje bogoslužja, ki je tedaj podano, če kdo rabi silo ali z njo grozi, da bi preprečil ali motil božjo ali versko službo kakega v državi obstoječega veroizpovedovanja.

Kaznjivo dejanje žalitve verskega čustva se pa oni okrivijo, kdor se vede tako nespodobno na kraju, ki je namenjen za versko službo kakega v državi obstoječega veroizpovedovanja, da vzbuja njegovo obnašanje pohujšanje. Isto kaznjivo dejanje pa zakrivi tudi oni, ki se med javno versko službo kakega državnega pripoznanega ali verske družbe na posebej namenjen način pohujšljivo obnašajo, ali kdor končno s kakim takim predmetom, ki je neposredno namenjen božji službi, nespodobno ravna in s tem daje pohujšanje.

Kot poslednje kaznjivo dejanje zoper vero pa navaja načrt še priredbo prepovedanega bogoslužja. To kaznjivo dejanje je pa tedaj podano, če kdo priredi kako tako bogoslužje, ki je prepovedano kot protipravno ali radi tega, ker krši uravnost. Storilec se pa kaznuje z lahko ječo ali zaporom od 3 mesecev ali pa z denarno globo do 1000 K.

S tem zadnjim kaznjivim dejanjem je načrt izčrpal kaznjiva dejanja zoper vero in prehaja takoj k drugim kaznjivim dejanjem, ki so namenjena zoper pokoj mrtvecev. V tem poglavju bomo pa našli taka kazenska določila, katerim se mora neizogledno priti, če raz stališče pietetno, katero smo dolžni pokojnikom. Posebno zanimivo pri teh kaznjivih dejanjih zoper pokoj mrtvecev je pa dejstvo, da štiti načrt tudi pepel pokojnikov. S tem se spravlja namreč v nasprotje z znano odločbo upravnega sodišča iz najnovejšega sode, v kateri je izreklo upravno sodišče, da je sežiganje mrtvecev po načrtni zakoniti prepovedano. Ako prebudi načrt nespodobno ravnanje proti pepelu vpeljenih mrtvecev, potem bo nedvomno izreči, da je sežiganje mrtvecev dopustno. Radovedno smo kako stališče bodo zavzele vsi ti točki načrta one vere in cerkve, ki z vsemi mogočimi sredstvi pohujšujejo sežiganje mrtvecev kot nedopustno in pagansko.

Motenja miru pokojnikov se pa navaja tudi oni, ki z mrtvecem tako nespodobno ravna, da vzbuja pohujšanje

b) kdor s pepelom mrtveca tako nespodobno ravna ali kdor se na prostoru, namenjenem za pokopavanje mrtvecev, tako obnaša, da vzbuja pohujšanje ali kdor mrtveca ali pokojnikov pepel iz takega prostora, koder se pokopuje ali iz hranilnice upravičena odstrani. Kazen za prvo dejanje je lahka ječa od 1 tedna do enega leta, za drugo pa lahka ječa ali zapor od 3 dni do 6 mesecev, ali pa denarna kazen od 20 K do 2000 kron. V obeh slučajih se pa poleg zaporne kazni lahko izreče tudi denarna kazen do 2000 K.

Kot posebno kaznjivo dejanje pa navesta načrt v tem poglavju še motenje pogreba. To kaznjivo dejanje pa zagreši oni, ki moti pogreb s kako pohujšljivo nespodobnostjo. Storilec se kaznuje z lahko ječo ali zaporom do 3 mesecev ali pa z denarno kaznijo do 2000 K. — Ravnokar navedeno besedilo kaznjivega dejanja motenja pogreba ne pripušta pač nobenega dvoma, da to kaznjivo dejanje lahko zagreši človek, ki ni udeležen pri pogrebu, kakor tudi vsak pogrebec in končno tudi oni, ki vodi pogreb, torej tudi duhovnik. Upamo tudi, da se bode to zakonito določilo, če postane načrt zakon, v praksi tudi dosledno tako razumevalo in uporabljalo, ker se je doslej že mnogo krat zgodilo, da se je brez kazni ravno od duhovne strani motilo pogrebe na tak način, da se je vse zgrajalo in pohujševalo. Take vrste pohujševanja bodo pa po načrtu onemogočena.

Izseljevanje Slovencev v Egipt.

IV.

To je bil prvi početak padanja prejšnjega vzornega njihovega vedenja in dobrega glasa, ki so ga slovenska dekleta podedovala od svojih starejših predhodnic.

Nahajajoč se enkrat na potu nizdol h grehu se niso več marale nastavit, marveč so se vedno globlje pogrezale, dokler niso utonile v luži vsakojakega zla, odkoder ni rešitve.

Te izgubljene žene in dekleta so položile temelj za prvo plast gnilobe v slovenski naselbini. Ta gniloba se je vedno bolj širila in je s svojo strahovitostjo infekcijo okuževala vse ženske, zlasti ona dekleta, ki so prvič stopila na egiptski tla.

Po zgledu onih prvih stanodajalec so jele tudi nekatere Slovenke, ki so se pogrezale v blato, odvijati zavetišča za brezposelna dekleta. In tudi te stanodajke so nekoč prišle v Egipt z najboljimi, najpoštenjšimi nameni — namreč da si poiščejo zaslužka, da si nekaj denarja prihranijo in da se potem srečajo in veselo vrnejo v rojstni kraj.

Toda zadelo jih je zla usoda: Brezdelje jih je ugonobilo; ne imajoč zadostne duševne sile, zaostale v vzgoji, prepuščene zli usodi od svojih krvnih roditeljev in bratov, za katerih korist so toliko pretrpele in za katere so tudi odšle v Egipt ne vedoč, kako se trpi in umira za poštenje, so poginile na gnojišču onih kočar, kamor so zašle, ko so gladovale vsled pomanjkanja dela.

Te slovenske stanodajke so nadaljevale žalostni posel drugorodnih stanodajalec in imele so uspeha več kakor ti sami.

Znale so namreč bolj pretkano izrabljati slovensko prirojeno mehko, nedolžnost, nevednost, slabe

strani vagoje in navednosti onih naselbincev, ki so jim prišle v kraj. Takrat se je jela v strahovitih proporcijah širiti nemoralnost med slovenskimi dekleti: sifiliskim in porodišnimi evropske bolnice imajo vedno v oskrbi več takih žensk, ki sicer same ne plačujejo bolniških stroškov, pač pa jih plačuje konzulat, ki pa jih potem izterjava od rodbine ali pristojnih občin, izmed katerih so nekatere popolnoma upropščene radi teh neprestanih izdatkov.

Prišli smo tako daleč, da se starejše Slovenke, ki so se tu srečno in pošteno pomogle in tu nastanile, sramujejo povedati, da so slovenskega pokolenja.

Ona pešica Slovencev, ki so se tu naselili šele pred nekaj leti se pred izomcem nikdar ne izdajo za Slovence, marveč pravijo enostavno, da so Avstrijci.

Iz obzirnosti do čitateljev in do bratov Slovencev nečemo na drobno opisovati grozot zločinov, ubojev, detomorov in gnusob, ki se doigravajo v slovenski naselbini. Za takšno opisovanje bi bilo potrebno realistično pero Emila Zole. Naglašati pa moramo, da smatramo žensko izseljevanje za narodno katastrofo za Slovence v goriškem in tržaškem okrožju.

Dasi pripisujemo dober del te ženske pokvarjenosti temeljnemu pomanjkanju kulture in vzgoje in sebičnemu izrabljanju stanodajalec, vendar je nam treba izjaviti, da je prvi izvor vsega zla v domovini in da je tamkaj treba zdravnika, a ne tu: tu razjeda telo rak, a za to bolezen ni drugega zdravila nego smrt to je prenehanje izseljevanja.

Ni mogoče, da bi tako silno izseljevanje žensk iz razmeroma malo obljubljenih vasi ostalo neopaženo, da bi zanj ne vedele predpostavljene oblasti, župani, župniki in ostala inteligenca.

Toda vsi ti niso ničesar storili, da bi preprečili to strahovito zlo, ki toliko škodi dobremu glasu in ugledu naših bratov Slovencev. Vsi ti faktorji niso ničesar storili, da bi narodu vili v kri razumevanje za štedenje, ničesar niso storili za rodniško in socialno vzgojo v teh krajih.

Preogromna večina Slovencev, da, malokdo izmed njih vé, da obstoji ta ženska emigracija — razen onih, ki prebivajo v onih krajih, ki dajejo temu nenavadnemu izseljevanju svoj žalostni kontingent.

O tej emigraciji se nikdar ni pisalo ali razpravljalo po časopisih, ker se je stvar z interesovane strani prikrivala, kolikor se je največ mogla, da bi o nji ne izvedelo širše občinstvo, zdravo pošteno slovensko ljudstvo.

Sprožili smo to vprašanje, da o njem izvedo pravi rodoljubi, a žilavi slovenski narod, ta naš ljubljani brat, bo brezdvoybno skoro našel zdravilo temu zlu.

Prava, resnična socialna svoboda obstoji v tem, da vsak poedinec in vsaka skupina čuti v sebi posebelno potrebo, da se ne samo bori proti vsakemu tiranstvu in trga okove, ki omejujejo svobodo mišljenja in vesti, marveč da se nevrudno vpira vsaki gnusobi, pred vsem pa pohlepu egoizma, ki prezira čast in človeško dostojanstvo.

A mi smatramo za tirane in egoiste vse tiste, ki gonijo svoje žene in hčerke v tujino samo zato, da jim preskrbljujejo sredstva za razkošno in brezbržno življenje, ne ozirajoč

se na sramoto, ki s tem pada na obraz vsake nedolžnega naroda.

Vsak poedinec ima pravico, da brani svojo čast in to pravico imajo tudi narodi.

Tudi narod slovenski ima pravico, da se z vsemi mogočimi sredstvi upre takim gnusobam.

Družabna svoboda je relativna in omejena; ona sme trpeti individualno svobodo samo dotle, dokler le ta ne omejuje tuje svobode, tuje časti in vzajemnih družabnih zvez.

A oni ljudje iz goriške in tržaške okolice, ki tirajo na brezdušen način svoje žene in hčere preko morja, omejujejo svobodo in škodujejo časti slovenskega naroda; s tem pa je omejen v svoji svobodi tako narod kakor tudi posamniki.

Dolžnost je torej vsakega svobodnega, poštenega in rodoljubnega človeka, a tak je celokupni narod slovenski, da razbije z vso odločnostjo vse predsodke in vse nepotrebno tiranstvo pokvarjenih elementov v poedinih krajih, ker so ti predsodki, ta nasilstva škodljiva ne samo z individualnega, marveč tudi s socialnega in narodnega stališča.

Vsi Slovenci se morajo do zadnjega moza zbrati in združiti v neizprosno borbo proti taki nepotrebni in škodljivi svobodni poedincev, ker je ta svoboda protidružabna, ker je protinarodna, ker zastruplja dobre navade, ker onečašča narodno ime in izrodjuje pleme, zakaj v taki svobodni posamnikov je kal in seme dedence.

Priobčili smo to vrsto člankov o izseljevanju Slovencev v Egipt, da pokažemo slovenski javnosti nevarno rak - rano na našem narodnem telesu, za katero je doslej vedel le malokdo.

Primorski rodoljubi, primorsko narodno časopisje naj sedaj s svoje strani stori svojo narodno in socialno dolžnost!

Z lovške razstave.

Na Dunaju, 12. maja.

Lov, lovec, lovške trofeje zanimajo danes Dunaj, in sijajne, dragocene znake tega zanimanja vidiš na vseh krajih in koncil. Prva mednarodna lovška razstava v Pratru se je raztegnila pravzaprav po vsem Dunaju, kajti večina trgovskih izložb razstavlja predmete, ki so z lovskim športom v zvezi: lovške potrebščine, lovške sadove, lovške trumfe, lovške veličine. Seveda imata tudi obrtna in čista umetnost danes vsebino lova. Dunaj je s tuji prenapolnjen, a ogromna večina gostov je lovškega poklica.

Saj pa je razstava v Pratru resnično velika in krasna, v ponos lovstva, a velezanimiva tudi za laika. Vendar ne svetujem nikomur, priti že sedaj na Dunaj, kajti mnogo paviljonov — med temi nekaj baš najzanimivejših in izvestno najrazkošnejših — še ni gotovih. Paviljoni za retrospektivno in moderno umetnost, za umetno obrt, premnogi inozemski paviljoni se šele pripravljajo ter pred pretekotom štirinajstih dni ne bodo odprti. Tudi instalacija električne razsvetljave še ni gotova, ter zato večina paviljonov že ob 6. zvečer zapirajo. Slovenci naj torej vsaj par tednov še počakajo s svojim posetom te vobče prav zanimive in instruktivne razstave. Kakor menda po vsej Evropi, je sedaj tudi na Dunaju najslabše vreme, dandadan dež

ter vrhu tega prav mrzlo in neprijetno. Nebroj razstavnih restavrantov, kavaren in različnih zabavišč je zaradi deževja in mraza docela praznih, po razstavnih promenadah pa zija neznošen dolgčas, ki ga ne morejo pregnati niti razne vojaške in civilne kapele. Podjetniki, ki so postavili razkošno opremljene etablismane ter najeli cele vojske uslužbenec obel spolov, trpe zdaj dannadan ogromno škodo, ki se more potencirati marsikomu do poloma, ako se vreme kmalu ne izboljša.

Ne bom vam popisoval razstave niti površno, saj vas list nima prostora za športno stroko, a tudi najvestnejši popis bi ne mogel podati niti blede slike vsega tega ogromnega bogastva in razkošnega sijaja, ki je razgrnjen po neštetihi veleokusnih, slikovitih in originalnih paviljonih lovške razstave. To vam je celo mestece s cestami, ulicami, parki, igrišči, promenadami, dirkališči in dr. Omenim naj le, da so razstavljeni tudi celi lovski gradiči, lovške hiše in kočje — vse v natančnih imitacijah originalov, a večina s originalnimi opremami, s pristnim pohištvom, starinskimi in modernimi orodjem, rogovjem, krzni, gobelini in preprogami. Razstavile so vse najlepše in najzanimivejše, kar daje lovski šport in poklic, vsaka v svojem karakterističnem paviljonu, Nemčija, Anglija, Francija, Italija, Norveška, Švedska, Kanada in Perzija. Zal, da se Rusija razstave ni udeležila. Posebne paviljone imajo Bosna in Hercegovina, Ogrska in Nizje Avstrijska. V avstrijski državni hiši kolosalnih dimenzij so razstavile Češka, Bukovina, Galicija, Istra in Goriška, Kranjska, Moravska, Nizje in Gornje Avstrijska, Solnogradska, Slezijska, Stajerska in Tirolska. Izmed najlepših in najzanimivejših oddelkov v tej skupni palači je — kranjski. Aranžma je prav okusen. Takoj pri vstopu te jako prijetno iznenadita velika diorama: Triglavski pogorje v ozadju z leseno plastično lovsko kočjo in Ljubljansko barjo s Krimskim pogorjem v ozadju in plastična vasica na kolih s prazgodovinskimi izkopaninami spredaj. Diorama sta prav lično, perspektivno prav efektno delo gledališkega mojstra in dekorativnega slikarja gosp. Louisa Waldsteina v Ljubljani. V kotu na desni vhoda je prav spretno prirejen tolmun, po katerem plavajo in se vanj potapljajo razni povodni tiči in ribe z ljubljanskega barja. Poleg stoji rogovilasto drevo z nebrojem nočnih tič in polhov. Obrtne izdelke iz kožuhotine kranjskih živali je razstavil ljubljanski krznar gosp. Krejci. — Iz deželne muzeja so tu razne zveri: ogromen medved, volk, gams in divji kozel. Poleg tega nebroj divje perjadi, srn, jelenov, divjih mačkov, rogovja, krzna, razne abnormitete, slike lovskih psov itd. Slovensko lovsko društvo je razstavilo mnogo zanimivih objektov iz svoje stroke, pa tudi svojo lepo slovensko glasilico. Ta kranjski oddelk — po številu posetnikov sodeč — tudi Dunajčane in tuje goste prav zelo zanima. Mene je razveselilo dejstvo, da je pri večini razstavljenih predmetov pristavljena označba tudi v slovenskem jeziku, da nekateri objekti imajo celo le slovenske deščice. Tega nisem opazil niti na češkem oddelku. Tako je Kranjska na Dunaju prav pogumno in jasno označena kot slovenska dežela!

skrbeti, imeli bi danes komaj deseti del malopridnežev, kot jih imamo.

Ko sem bil pred leti profesor na neki srednji šoli zunaj kranjske dežele, imel sem v razredih dva dekca, ki sta se pisala za Gorjana. Bila sta sinova Gorjanove Anke in Janka Jeraba ter zelo pridna in nadarjena. Ko sem nekoč sedel pri večerji v svoji običajni gostilni — takrat se nisem bil oženjen — pristopil je k meni mizi kaplan, ki se mi je predstavil za Janka Jeraba, mojega nekdanjega sošolca in dobrega prijatelja. Pristrčno sva si segla v roke. Prisedel je k meni, pripoznal očetovstvo obeh imenovanih Gorjanov in mi izrazil veselje, ki je ima nad njima. »Verjemi mi,« dejal je, »da živim le za nju, ker ju hočem izobraziti v poštena človeka. Na neko denunciacijo glede njiju me je poklical k sebi škof, katerega sem povedal vse in mu tudi zatrdil, da bom za to skrbel, da ne bosta delala sramote svojemu nezakonskemu očetu. Škof mi je položil roko na ramo in dejal: Nobenega poudarim, da bi vam izrekel najmanjšo kajo.« — Seveda ni bil to ljubljanski škof Bonaventura!

Jerabova sinova sta danes že v dostojnih službah in njih sivi oči jih jo vesel, ker vidi, da so se njegove nade uresničile.

Kdo je, ki bi mogel vroči kamen namiziti?

Kdo bi ga, stari bi mi malo kri-vost!

Sramota.

(Konec.)

V naši fari smo dobili mladega kaplana. Lep fant vam je bil. Živih iskrih oči, temnih las, ki so po študentsko česal pospe, rdečih lic in prikupljivega smeha. Kadar je stal na prižnici in govoril o peklenskih mukah, obrnjen bil vedno na moško plat, kadar je prorokoval nebeško veselje, gledal je dekleta pred seboj. Tupajoč se je celo posmehoval in zveste posluške so si ves tedaj potem vedele, kako se »gospodu« delajo peklenske janičije v ličih, kadar se smejajo in da imajo nazarensko in lepe zobe. Kot pravi Kristus: »Najamnik! In vse ženske naše, kolikor jih še ni izgubilo čuta, so po moškemu telesu, so se zaljubile v mladega kaplana Janeza Jeraba, tega lepega božjega namestnika.

Pri njegovi spovednici se je vse trlo ženskega spola. No, ni hotela več k spovedi k starejšemu kaplanu, ampak vse svoje spovedi pri kaplanu. Kadar je prišla na vrsto kakega posluške, ni je bilo mogoče spraviti. Nikdar ni mogla napovedati gospodu Janezu, moral mnogokrat nadležno bahkar s silo izgnati. Dedi so sicer in se pridružili nad »babjo nestijo«, a pomagalo vse skupaj ni. Katere so bile posebno silne, so

hodile v kaplanijo zdaj po to zdaj po onem stvar, le da so mogle par besedi spregovoriti z gospodom Janezom. Tako so bile sladke z njim in vsega bi bile obizlale, če bi bil pustil. Pa ni pustil.

Kaplan je imel mlado kuharico. Za Ano so jo klicali. Bila je prijazna dekle prikupnega obraza in ker je znala z ljudmi občevati prav prijateljsko, imeli so jo vsi radi. Tudi kaplan jo je imel rad in kakor so trdili hudobni jeziki, še nekoliko preveč. Tak hudoben jezik je imel Kačarjev Miha, ki je služil v župnišču za hlapca in imel večkrat opraviti tudi v kaplaniji. Ta je pravil, da je videl nekoč, kako so gospod Janez imeli Ano v naročju in da so jo poljubovali. Slišite, kaj takega! Brumni farani so se zgražali — ne nad gospodom Janezom, ampak — nad Kačarjevim Miho, da kaj takega čestita okrog, Ulčarjeva Mica je pa tako tekla v kaplanijo, da se je komaj dotikala tal. Hitela je pravit gospodu Janezu, kaj si je Kačarjev izmislil o njem in kuharici. Kaplan ji je pokazal vrat, prihodnjo nedeljo je pa grmel s prižnice o obrekovalcih, ki ne bodo videli nebeškega kraljestva, ampak jih bo mrevrari peklenski gospodar na vekov veke. Poslušalci so uganili, kam cikajo pridigarjeve besede, Kačarjev Miha je bil pa potem zvečer tako pretepen, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kako trdna je vera našega dobrega ljudstva!

V resnici pa Kačarjev Miha ni bil tako hud obrekovalec, kar je go-

voril o kaplanu in kuharici. O tem se je prepričal cerkovnik Urban, ko je prišel nekoč klicat gospoda Janeza, da bi šel mašo brat. Cerkovnik Urban je svoji ženi pripovedoval — seveda, da ne bo nikjer pravila — da je videl skozi ključavnico kuharico Ano v kaplanovi sobi, da sta sedela skupaj na postelji, da sta se objemala itd. itd., kar se da se misliti, praviti pa ne, že zato ne, da ne bi vsak otrok vedel. Cerkovnikova žena je povedala prijatelji pod pogojem, da ne pove nobeni ženski, ta prijateljica drugi prijateljci pod istim pogojem in ko je zašlo sonce, vedela je vsa fara, kaj je videl cerkovnik Urban zjutraj v kaplaniji, ko je šel gospoda klicat, da bi šel mašo brat. Seveda je kaplan spet prišlo na uho, kaj se govori o njem, prihodnjo nedeljo so pa s prižnice letela nova prokletstva nad obrekovalce, ki jih bo zadela kazen božja.

Zgodilo se je pa, kar se tolikrat zgodi: kaplanova kuharica je obbolela in morala je iti na drug zrak. Pravili so si, da je šla v Ljubljano, kjer je — kakor se trdi — zrak že tako dober, da ozdravi marsikako žensko bolezen, oziroma bolečino. Čez dva meseca se je Ana vrnila. Bila je precej spremenjena, kakor so takoj opazile bistrice opazovalke, ko pa je potovka Citrova Mica princelca z veliko slavo v faro navedla, da imajo tam doli pri Ljubljani v neki vasi na roji brkokega fantiča, ki se pije na Gorjana, kot kaplanova kuharica, bilo se ei v avstii velikoga greha, ki se je

zgodil v njih fari. In babji jeziki so govorili o silnem pohujšanju, o strašni sramoti, dedci so se pa sprva nekoliko praskali za ušesi, potem pa dejali: Vidite jih, mrhačine babje, koliko imajo klepetati, preje so pa vse drle za farško suknjo! Sama nevoščljivost govori iz njih, ker mladi kaplan nobene izmed njih ni maral. Sicer pa, zakaj ne bi privoščili vsakemu svoje: Kdor je spočit in sit, naj se ne brani dobrot, ki jih lahko doseže! Babnice in dekleta pa bodite zadovoljne s svojimi dedci in fanti, da ne bo treba korobača!

Ta precej sirovo izražena moralna menda ni zalegla dosti, kajti ko je gospod Janez prihodnje dni privoščil pri spovedi nekaterim spovedankam par prijaznih besedi, da so se mu naradile janičije na ličih in se pokazali beli svetli zobje, bila jih je zopet sama hvala o svojem dušnem pastirju, za katerim so znova jele brenčati kakor popreje.

Prihodnjo nedeljo je imel kaplan pridigo, v kateri je govoril o sramoti. Bistvo njegovega govora je bilo:

Ali je sramota biti oče? Ni sramota. Celó častno je, dati življenje bitju. Sramota pa je, če stari ne skrbe, da bi to bitje zrastle in se vagojile v dobrega človeka. Slovesno drži. Sramota je in pohujšanje, če stari svojega otroka, pa tudi tudi nasilnosti, zavirajo, da ali umrje v prvih mesecih ali letih življenja ali pa da postane hudobec. Ali bi stari

Pospeševanje tujakega prometa ima svojo posebno prekrasno palačo, ki je v vsakem oziru bogato založena, velenaniniva in poučna. V etnografskem in umetniškem pogledu nudi ta palača vsakomur zanimivosti v izobilju. Tudi »Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem« je jako lepo zastopana. Diorama Triglavskega pogorja g. Rašice, diorama Ljubljane gosp. Rašice, razne umetniške slike gosp. Groharja i. dr., prometna literatura, razni folkorni predmeti, narodno pohištvo, vezanine i. dr., fotografije naših najlepših krajin, letovišč, gor itd., dokazujejo, da tudi naša »Deželna zveza« prav marljivo in uspešno deluje. Jamska komisija v Postojni ima svoj poseben oddelek ter se reprezentuje naravnost efektno.

Obžalovati je, da se Koroška, Primorska in Stajerska predstavljajo tako, kakor bi bile le nemške ali le italijanske dežele. Poklicani faktorji so se premalo zanimali za to, da bi ti oddelki imeli tudi slovenske napise. Zdej napravila vsa ta razstava vtisk, kakor bi bila slovenska le Kranjska, in to je velika napaka.

V splošnem pa opozarjam rojake na to prvo lovsko razstavo, ker je v resnici po svoji vsebini nova ter instruktivna, tako da mora zanimati vsakogar, saj podaja sijajnih dokazov, da lov že od nekdaj doslej ni le zabava in šport, nego da je bil lov vselej v korist trgovini, obrti, umetnosti, literaturi, turistiki in raznim strokam najserioznejše znanosti.

Fr. Govčkar.

Parlament.

Seja posl. zbornice. — Breiter-Pattai. — Prvo branje reforme poslovnika. — Nujni predlogi o vsučiliških stvabah.

V večerajšnji seji je predvsem konstatiral predsednik, da je poslal posl. Breiter predstniku posl. zbornice pismo, ki obsega žalitve, in je to pismo objavil tudi v dnevnih listih. Predsednik konstatira, da je tako postopanje v nasprotju z dostojanstvom zbornice.

Posl. Tresić polemizira z odgovorom domobranskega ministra glede odgovora na njegovo (Tresićevo) interpelacijo zaradi stotnika Pisičiča in predlaga o tem odgovoru debato; to se pa odkloni.

Nato zbornica nadaljuje prvo branje reforme poslovnika. — Posl. Bielohlawek govori o vzrokih za reformo poslovnika. Poslovnik se ne reformira za vlado, temveč v prid zbornice, in narodi naj se ne boje nobenega nasilstva. Reforma mora biti taka, da bo zbornica lahko funkcionirala. — Posl. Breiter priznava potrebo reforme poslovnika. Ni pa treba misliti, da bo s tem, da se zamaše usta minoritetam in posameznim poslancem, že zagotovljena delovna sposobnost parlamenta. Govornik se spet peča za imenovanje barona Wetzlerja za člana gosposke zbornice. Napada pri tem posebno posl. Glomblinskega. — Posl. dr. Glomblinski reagira na izvajanja posl. Breiterja. Posl. Breiter je le orodje v rokah drugih, zato govornik ne mara ostreje proti njemu nastopiti. — Posl. Udržal napada predsednika Pattaja, ki je osebo lahko dober človek, ki ga je pa treba presojati po tem, kako nastopa v zbornici. Govornik oboja Pattajev nastop nasproti posl. Breiterju. Nato se peča s češko-nemškim sporazumom in izjavlja da »Slov. Enota« in češki agrarci žele reči; to so dokazali s predlogom Krek - Kramar. Nemški narodni imajo v Avstriji dvotretjinsko večino; če bi bila zlomljena hegemonija nemške manjšine, bi moral dobiti tudi vladni sistem slovanski značaj. Na tem se ne da ničesar izpremeniti. Govornik pravi, da bo njegova stranka za reformo poslovnika. — Posl. Choc opravičuje izstop čeških radikalcev iz »Slov. Enote«. Napada ostro Jugoslovane in zahteva, da v »Slov. Enoti« delajo politiko radikalci, kajti vedno je zelo nevarno, če delajo opozicijo proti vladi dvorni svetniki. — Nato se debata zaključuje.

Glavni govornik proti, posl. dr. Adler, povdarja potrebo reforme poslovnika. Govori o češko-nemškem sporazumu in pravi, da je glavna stvar narodnostni mir, naj se doseže že na ta ali oni način. Reforma poslovnika ni vse; mnogo je lažje tudi na predsedniku. In tu mora govornik očitati predsedniku Pattaju, da ni vedno na mestu. Pa tudi zbornica sama mora napraviti red. Govornik zaključuje: ustvarite močan parlament, potem pride tudi demokratska vlada. — Glavni govornik za, posl. Miklas pravi, da je izprememba poslovnika tudi politični in nacionalni problem prve vrste. Polemizira z dr. Adlerjem in izjavlja, da bo njegova stranka glasovala za reformo poslovnika. — Slede stvarni popravi. Med dr. se zavzema poslanec Malik za nemški parlamentni jezik; posl. Prášek pravi, da so češki radikalci v marsičem zagotili

slabo vlogo češkega naroda. Češki agrarci se bodo vedno vstali s Nemci za eno mizo, kadar bo to zahtevala korist češkega naroda. — Sledejoči se izroči vladna predloga odzeka za reformo poslovnika.

Sledi nadaljevanje razprave o nujnih predlogih glede vsučiliških stavb. Govoril je samo posl. dr. Čolakovsky.

Pred sklepom seje spravi posl. Tresić še enkrat na razgovor zadevo glede stotnika Pisičiča in protestira proti načinu, kako je domobranski minister odgovoril na njegovo interpelacijo. — Predsednik ga zavrne, češ, da je bil predlog, naj se o stvari začne debata odklonjen in zaključuje sejo.

Prihodnja seja bo v sredo dopoldne.

Službena pragmatika.

Predpriprave za anketo o službeni pragmatiki so končane in anketa se začne 21. ali 23. t. m. Tiste kategorije drž. uradnikov, ki pridejo v poštev, so razdelili na tri skupine. Vsak govornik bo imel le omejen čas za svoj govor. Poslanei se ne bodo spuščali v debato, ker hočejo le slišati razne želje.

Cesar v Bosno in Hercegovino.

Program potovanja je definitivno izdelan in potrđiti ga ima le še ministrstvo. Kakor smo že sporočili se pripelje cesarjev vlak dne 30. t. m. ob 5. jutraj v Bosenski Brod, ob 5. popoldne pa v Sarajevo. Na poti iz kolodvora v konak bo cesarja pozdravil župan. Zvečer bo svečana razsvetljava mesta in bakljada. Iz Sarajeva se odpelje cesar dne 3. junija jutraj ob 6. v Mostar.

Vstaja v Albaniji.

Listi poročajo, da sta se podala vojni minister in vali s Kosovega v Prizren.

Kreta.

Porta je storila tudi v Berlinu korake zaradi varovanja svojih pravic na Kreti.

V Carigradu je bilo več shodov, na katerih so zborovali protestirali proti prisegi Krečanov in zahtevali od vlade, da event. tudi z orožjem poseže vmes, če bi bila diplomatska sredstva nezadostna.

Koreja in Japan.

V zadnjem času se je jela razširjati vest, da namerava Japonska anektirati Korejo. To vest potrjujejo tudi ruski krogi. Ruski zunanji urad pa se zaradi tega prav nič ne vznemirja, ker si želi z Japonsko prijateljskega razmerja.

Dnevne vesti.

Župan gosp. Hribar je proti koncu aprila in v začetku maja do bil več pisem zaradi posredovanja v raznih zadevah. Ker ga je pa, ko je 6. t. m. prišel na Dunaj, takoj stresla mrzlica, ter ga vrgla na posteljo, prosi nas gospod župan, opozoriti dotičnike, da ni mogel storiti nobene poti in da tudi danes ne more še niti približno reči, kdaj mu bo mogoče zopet podati se na Dunaj. Gosp. župan Hribar naj bo uverjen, da mu vsa Ljubljana iz srca želi skorajnjega ozdravljenja, da bi mogel zopet posvetiti svoje moči delu za občini blagor.

Kotnikova zapuščina. »Slovenec« je objavil strahotni roman o Kotnikovi zapuščini in ga je podprl s čisto svojevoljnimi kalkili in naravnost izmišljenimi številkami. Kako stoji natančno, do kronice natančno z zapuščino, tega še ne ve družba sv. Cirila in Metoda, ne Kotnikovi sorodniki, ne kdo drugi, ker sploh še ni bilo inventure. Dejstvo je tudi, da med družbo sv. Cirila in Metoda in med Kotnikovimi sorodniki ni nobenega spora, a difference, kako je tolmačiti kako oporoko, nastanejo lahko pri vsaki zapuščini, se pa tudi poravnajo ali prijateljskim ali postavnim putem. »Slovenec« naj se torej nikar preveč ne napevja, sicer bo še razletel zavisti.

V finančnem odseku poslanske zbornice so sedaj prav zanimive in podučne razprave o novih davkih, pri katerih se izve marsikaj prav podučnega. Tako se je n. pr. v seji dne 11. maja pokazalo, kako je z osebno dohodarino velikih kmetovalcev. Vsak mestni prebivalec, vsak trgovec, vsak obrtnik, vsak uradnik, da, vsak boljši delavec mora plačati osebno dohodarino in davčni vijak ga stiska, da bi bolečini kar tulil. A veliki zemljiški posestniki se lepo smejejo. V naši državni polovici je 148.000 velikih zemljiških posestnikov, ki imajo od 20 do 100 hektarjev zemlje in poleg teh je še 18.000 veleposestnikov ali graščakov. Skupaj je torej teh gospodskih in kmetijskih magnatov 167.000. A koliko jih je med njimi, ki plačujejo osebno dohodarino, kakor jo mora plačevati skoro vsak kmetarček? Samo 68.907, torej niti polovica. 98.000 velikih magnatov

ljubljanske in naj pove, če si je mogel misliti še strupenjšega fanatizma, kakor ga je v tem slučaju pokazal ravnatelj Pucsko.

Uboje sadjarstva na Kranjskem. Sadjarstvo spada med najvažnejše panoge novodobnega kmetijstva in postane lahko vir znanih dohodkov, če se umno in strokovnjaško neguje. Na Kranjskem je seveda sadjarstvo vobče na jako nizki stopnji. Sicer imamo nekaj posameznikov, ki so kos umnemu sadjarstvu in dosežajo krasne uspehe, a večinoma je kranjsko sadjarstvo še daleč zadaj in v sled tega tudi ne donaja tistega dobička, kakor drugod. Za povzdig sadjarstva je treba predvsem strokovnega poduka našemu ljudstvu, treba specialista za sadjarstvo, kakor imamo specialiste za vinarstvo. Ko je deželni odbor razpisal službo potovalnega učitelja za sadjarstvo, smo se tega prav razveselili, misleč, da nastavi specialista, ki je teoretično in praktično izvežban in mož bogatih izkušenj, torej pravega specialista. A glej — službo hočejo oddati diletantu v sadjarstvu. Deželni odbor je službo pač razpisal, a v njegovih očeh so postali taki razpisi samo formalnost, ki nimajo nobenega pomena. Navadno služijo razpisi v to, da se dobi večje število usposobljenih ljudi na izbiro in da potem službodajalec izbere tistega, ki je najboljši. Kranjski deželni odbor pa ima razpise uradnih služb menda samo še za sredstvo, da ima ljudi za norec. Rečena služba potovalnega učitelja za sadjarstvo je bila razpisana ob 15. aprila. Vedelo se je sicer že naprej, da je ta služba zagotovljena diletantu v sadjarstvu, nadučitelju Humeku v Bohinjski Bistrici, a vzlic temu se je oglasilo nekaj kompetentov, in med njimi tudi odlični strokovnjak, resničen specialist v sadjarstvu, mož, ki ima vse drugačno strokovno izobrazbo in izvežbanost, kakor nadučitelj Humek. A kaj so storiли mogočni klerikalci. Službe sploh še niso oddali, pač pa so poslali nadučitelja Humeka v šolo za sadjarstvo, nekje na Nemškem, v tečaj, ki traja par tednov in kjer znajo baje veliko umetnost, da v par tednih iz diletanta napravijo tako imenitnega strokovnjaka, da lahko kar sam postane učitelj sadjarstva. Pod takim učiteljem kranjsko sadjarstvo seveda še dolgo ne bo pridelovalo sadja, ki bi bilo za kaj boljega porabno, kakor za most, a da hrusevec in jabolčnik ne bogatita sadjerejcev, je žal, le prebridka resnica.

Koncert »Ljubljane«. Pevske točke so se proizvajale še precej točno; k temu nimamo kaj pripomniti. Zanimi nas vsebinska pesmi, ki so se prednašale. Ena je imela to - le vsebino: Dekle vabi fanta k sebi čez noč rekoč: pridi ponoči. Očeta in mater ni doma: do jutra bodeš moj. Fant pravi: Mraz je in burja piše čez gore. Ona: »Le pridi; ogrela te bom s svojo krvjo...« — Mi z našega stališča bi nič ne imeli proti tej vsebini. Toda, kaj pravijo k temu številni duhovniki in redovniki, ki so se koncertu udeležili, kaj pravi k temu gosp. dr. Aleš Ušeničnik in vodstvo klerikalne stranke, ki smatrata vendar »Ljubljano« za klerikalno Ali je ta in še nekaj drugih pesmi, ki so se proizvajale, zložena v duhu katoliške morale? Duhovniki, ki ste ploskali tem pesmam, ali imate vi drugo moralo za na leco, drugo za v dvorano »Uniona«? Gosp. Kalan, propagator abstenenčnega gibanja, ali ste slišali: »Brate veseli vsi itd.«, o vinčiku in kozarčku, kako ga je »Ljubljana« slavila? Doslednost, doslednost, kje si? Ako se že biješ na svoje katoliške prsi, pokaži tudi v dejanju, da si katoličan. Ako pa misliš, da so meje katoliške morale zate pretesne, potem se vsaj ne delaj klerikalca. — Toliko »Ljubljani« v premišljevanje, s pripombo, da bomo še kdaj posvetili pozornost — vsebini pesmi, ki jih bo proizvajala.

Ljudska sodba. Pod tem naslovom si je naročil Oswald v »Slovenčevih« idrijskih novicah mnenje navadnega rudarja, ki »samostojno« misli (po Oswaldovi komandi!) o klerikalnem boju za redno občinsko gospodarstvo. Na prvi pogled spoznamo, da je mož začel prav globoko v Oswaldovo blato obrekovanja, zavijanja resnice in grdih laži. Kakor poglavar, tako njegovi verni vdani. Mož pa tudi ni izviran. Kar navaja proti občinskim dokladam, ki jih plačuje rudniški erar, se je že vse in večkrat poudarjalo na javnih shodih v Idriji, pa ne od strani klerikalcev. Le to je neprijetno, da hoče ogromna večina idrijskega delavstva nositi bremena za občinske resnične kulturne, človekoljubne in koristne naprave. Razumen človek rad žrtvuje za naprave, ki so njemu samemu ali njegovemu bližjemu v korist. Ne kaj pa je, kar teško plačujejo idrijski občani: deželne doklade. Ogromna vsota do 50.000 K povprečno vsake leto izgine denarja idrijskega tr-

pinja v vedno prazne deželne blagajnice, a dežela ne le, da nič ne stori za Idrijo, celo ovira jo pri njenem razvoju in napravila ji obšutno škodo.

O tem naj bi razmišljali ta najnovejši Oswaldov prijatelj, ko izreka ljudsko (!) sodbo. Do tu bi še bilo, a z največjo odločnostjo zavračamo nesramno obrekovanje in zlobno podtikanje, »da je po mnenju« »Narodovega« dopisnika vsega spoštovanja vreden človek le tisti, ki nosi tudi ob delavnih dneh nekoliko lepšo sukno, rudar in obrtnik se štejeja bolj med izmeček, ki je le za to tukaj, da sklada direktne in indirektno občinske doklade.« — Pozivljamo tega najnovejšega Oswaldovega pomagača v obrekovanju, da podpre svojo nesramno trditev le z enim konkretnim slučajem. Vse naše delo je bilo posvečeno edino v korist idrijskega delavskega ljudstva in boju proti klerikalizmu, temu najhujšemu sovražniku ravno delavskega ljudstva. Izmeček bi se zamoglo imenovati brezdomno le pisca tega obrekovanja kot človeka, ki je za čašo leče ali iz osebnih stremeljenj prodal svoje nekdane izrazito svobodni-selno prepričanje v službo ljudstvu pogubnega klerikalizma. Prav iz srca privoščimo vse te ljudi klerikalcem, saj jih imajo že lepo zbirko. Vsi oni pa, ki jim ni boj proti klerikalni korupciji in nasilju le prazna fraza ali sredstvo za dosego svojih osebnih prizadevanj, pa bodo slej kakor prej stali krepko v bran za pravice in koristi idrijskega delavnega ljudstva. Koliko pa je vredna sodba izdajni-uskokov delavskega ljudstva, pač ni potreba posebej naglašati!

Oswald je vložil priziv na deželni odbor proti sklepu idrijskega občinskega odbora, da se v proslavo cesarjevega jubileja ustanovi ljudska in dijaška kuhinja in ji oddajo v brezplačno uporabo prostori v pritličju dodelane hiše št. 509. Utemeljevanje je tako, da se človeku gabi, ko je čita, vredno pa je popolnoma idrijskega Oswald. Sklep občinskega odbora je bil napravljen soglasno, proti je glasoval edino klerikalni virilist, Janez Kavčič. — Brez komentarja!

Idrijski klerikalci so imeli minulo nedeljo svoj shod v novem hotelu pri »Didiču«, pa samo za svoje somišljenike, a iz celega idrijskega okraja. Udeležba pa je bila tako minimalna, da je bilo komaj polovica dvorane zasedena. Na dnevnem redu so bile idrijske občinske zadeve in okrajne cestne zadeve. Oswald je sicer enkrat pogrel vse svoje lažnjive in obrekovne idrijske novice v »Slovenču«, Kavčič je nekaj na kratko kljuboval, da revež sam sebe ni razumeval, paznik Modrijan je nekaj prav pametnega povedal, za besedo se je oglašil župnik Buda iz Otaleza, beseđičilo je še nekaj drugih in koncem konca je vsem podelil svoj blagoslov dekan Arko. Kako klavrno s klerikalno stranko v Idriji, se je moglo presoditi pri dopoldanskem sprevedu, če se je prešlo in ogledalo tiste ljudi, ki so stopicali za stavo »Katoliške delavske družbe« v takih razmerah ni nič čudnega, a sprejmejo klerikalci z radostjo vsa uskoke — največje nekdane brezverce — v svoje sredo, tako so tudi na shodu prečitali z velikim zadovoljstvom pismo nekega bivšega strastnega socialnega demokrata.

Nikdar bi ne mislili, da more zgolj osebnih prizadevanj človek, ki se prišteval najradikalnejšim svobodnim mislecem, postati čez noč veren sga črnega klerikalizma. To si smo razlagati le s tem, da takega človeku ni bilo nikdar za stvar, več zgolj za osebne koristi. Ti ljudje pa si upajo tudi le shode, se vrše za zaprtimi vratmi, pozdravljati. Kako vse drugačen izraz ljudske volje je bil prejšnji napredni shod v pivarni pri »Črnem orlu«. Idrijski klerikalni agitatorji pa si upajo stopiti javno pred ljudski ker si pred tem ne upajo zagovarjati svojih zločestih dejanj. Treba ti za zaprta vrata!

Iz marnberškega okraja nam poroča: Čital sem v vašem njenem listu dopis »K uveljavljanju slovenščine v naši javnosti.« Dote, da spregovorim par besedic k mu! želeli bi bilo resnično, da se spodnještajerska učiteljska »Zveza« prej kot mogoče enotno postopno gleda uradno - poslovnega jezika svetovati je vodstvu »Zveze«, da tični sklep posebno toplo pripovoditeljem »utrakvističnih« šol v šem okraju, ki se ne upajo naravnost »izpostavljati«, t. j. nastopiti. Čudne pojme dobi človek o naravnosti naših »prijateljev« preter, ki preradi nemškutarijo tam, kjer sploh neha vsaka možnost oblasti. »Narodna vzgoja« Resnicoljub.

Petres na Dunaju. V čezvečer se je na Dunaju v oboglašil potres. Bila sta dva svetlosta senka, a šlo je nista pre-

pinja v vedno prazne deželne blagajnice, a dežela ne le, da nič ne stori za Idrijo, celo ovira jo pri njenem razvoju in napravila ji obšutno škodo. O tem naj bi razmišljali ta najnovejši Oswaldov prijatelj, ko izreka ljudsko (!) sodbo. Do tu bi še bilo, a z največjo odločnostjo zavračamo nesramno obrekovanje in zlobno podtikanje, »da je po mnenju« »Narodovega« dopisnika vsega spoštovanja vreden človek le tisti, ki nosi tudi ob delavnih dneh nekoliko lepšo sukno, rudar in obrtnik se štejeja bolj med izmeček, ki je le za to tukaj, da sklada direktne in indirektno občinske doklade.« — Pozivljamo tega najnovejšega Oswaldovega pomagača v obrekovanju, da podpre svojo nesramno trditev le z enim konkretnim slučajem. Vse naše delo je bilo posvečeno edino v korist idrijskega delavskega ljudstva in boju proti klerikalizmu, temu najhujšemu sovražniku ravno delavskega ljudstva. Izmeček bi se zamoglo imenovati brezdomno le pisca tega obrekovanja kot človeka, ki je za čašo leče ali iz osebnih stremeljenj prodal svoje nekdane izrazito svobodni-selno prepričanje v službo ljudstvu pogubnega klerikalizma. Prav iz srca privoščimo vse te ljudi klerikalcem, saj jih imajo že lepo zbirko. Vsi oni pa, ki jim ni boj proti klerikalni korupciji in nasilju le prazna fraza ali sredstvo za dosego svojih osebnih prizadevanj, pa bodo slej kakor prej stali krepko v bran za pravice in koristi idrijskega delavnega ljudstva. Koliko pa je vredna sodba izdajni-uskokov delavskega ljudstva, pač ni potreba posebej naglašati!

Oswald je vložil priziv na deželni odbor proti sklepu idrijskega občinskega odbora, da se v proslavo cesarjevega jubileja ustanovi ljudska in dijaška kuhinja in ji oddajo v brezplačno uporabo prostori v pritličju dodelane hiše št. 509. Utemeljevanje je tako, da se človeku gabi, ko je čita, vredno pa je popolnoma idrijskega Oswald. Sklep občinskega odbora je bil napravljen soglasno, proti je glasoval edino klerikalni virilist, Janez Kavčič. — Brez komentarja!

Idrijski klerikalci so imeli minulo nedeljo svoj shod v novem hotelu pri »Didiču«, pa samo za svoje somišljenike, a iz celega idrijskega okraja. Udeležba pa je bila tako minimalna, da je bilo komaj polovica dvorane zasedena. Na dnevnem redu so bile idrijske občinske zadeve in okrajne cestne zadeve. Oswald je sicer enkrat pogrel vse svoje lažnjive in obrekovne idrijske novice v »Slovenču«, Kavčič je nekaj na kratko kljuboval, da revež sam sebe ni razumeval, paznik Modrijan je nekaj prav pametnega povedal, za besedo se je oglašil župnik Buda iz Otaleza, beseđičilo je še nekaj drugih in koncem konca je vsem podelil svoj blagoslov dekan Arko. Kako klavrno s klerikalno stranko v Idriji, se je moglo presoditi pri dopoldanskem sprevedu, če se je prešlo in ogledalo tiste ljudi, ki so stopicali za stavo »Katoliške delavske družbe« v takih razmerah ni nič čudnega, a sprejmejo klerikalci z radostjo vsa uskoke — največje nekdane brezverce — v svoje sredo, tako so tudi na shodu prečitali z velikim zadovoljstvom pismo nekega bivšega strastnega socialnega demokrata.

Nikdar bi ne mislili, da more zgolj osebnih prizadevanj človek, ki se prišteval najradikalnejšim svobodnim mislecem, postati čez noč veren sga črnega klerikalizma. To si smo razlagati le s tem, da takega človeku ni bilo nikdar za stvar, več zgolj za osebne koristi. Ti ljudje pa si upajo tudi le shode, se vrše za zaprtimi vratmi, pozdravljati. Kako vse drugačen izraz ljudske volje je bil prejšnji napredni shod v pivarni pri »Črnem orlu«. Idrijski klerikalni agitatorji pa si upajo stopiti javno pred ljudski ker si pred tem ne upajo zagovarjati svojih zločestih dejanj. Treba ti za zaprta vrata!

Iz marnberškega okraja nam poroča: Čital sem v vašem njenem listu dopis »K uveljavljanju slovenščine v naši javnosti.« Dote, da spregovorim par besedic k mu! želeli bi bilo resnično, da se spodnještajerska učiteljska »Zveza« prej kot mogoče enotno postopno gleda uradno - poslovnega jezika svetovati je vodstvu »Zveze«, da tični sklep posebno toplo pripovoditeljem »utrakvističnih« šol v šem okraju, ki se ne upajo naravnost »izpostavljati«, t. j. nastopiti. Čudne pojme dobi človek o naravnosti naših »prijateljev« preter, ki preradi nemškutarijo tam, kjer sploh neha vsaka možnost oblasti. »Narodna vzgoja« Resnicoljub.

Petres na Dunaju. V čezvečer se je na Dunaju v oboglašil potres. Bila sta dva svetlosta senka, a šlo je nista pre-

bene provzročila. Valje tam pa so bili ljudje vsi zbežani in so bežali iz hiš, v Glognicu pa se niso pod streho niso več upali. To sme v Ljubljani vse drugače utrditi. Za take sunke, kakor so se primerili, zdaj okrog Dunaja, se pri nas nihče več ne zmeja, kaj se, da bi se jih kdo vstrašil. Značilno je, nad vse značilno, da so ti visoko kulturni dunajski okoličani bili prepričani, da je komet provzročil ta potres in strahoma so se začeli pripravljati da bo 18. t. m. konec sveta. »Komet je z repom oplazil zemljo in provzročil potres.« Tako govore dunajski okoličani. Kako bedasto je to govorjenje, priča izjava slavnega astronoma prof. Mioševića v Rimu. Ta se je tu v nekem italijanskem listu krvavo norca delal iz ljudi, ki so toliko modrovali o nevarnosti Halleyjeve komete in njegovega repa. Povedal je, da je ves plin, iz katerega obstoji rep Halleyjevega komete, dolg po novih računih devet milijonov kilometrov, samo 40 do 60 kilogramov težak. Zbogomost dunajskih okoličanov povodom potrebe v četrti zvečer je pa tudi krasna ilustracija znane ministrske odredbe, da je treba prebivalstvo Kranjske, Primorske in Dalmacije podučevati, naj nikar ne misli, da bo 18. maja konec sveta. Samo še nekaj dni je do 18. maja, a na Kranjskem, na Primorskem in v Dalmaciji se živ krst ne boji konca sveta. Boje se tega samo visokokulturni dunajski okoličani. Naj ministrstvo raje poskrbi da se bodo te nemške butice malo razsvetile, kajti dunajski okoličani so pokazali, da so takega nočuka krvavo potrebni, naši ljudje pa ga niso in se v svoji zdravi pameti samo smejejo bedarijam o koncu sveta.

— Mestni župnik, Ivan Renier v Krškem je priobčil meseca aprila v »Slovenca« debelotiskano »Poslano«, v katerem je pisal: »Pozivljam dopisnike, kateri je v Slovenskem Narodu skrivnostno namigaval o dogodkih, ki so se baje godili v nekem mestnem župnišču ob Savi« in o sodnijskem postopanju, katero hoče zasledovati z največjo pozornostjo, da pove javnosti izid onega sodnijskega postopanja, sicer je in ostane širokousten obrekovalec. Krško, dne 14. aprila 1910. Ivan Renier, mestni župnik.« — Naša dolžnost je, da ustrežemo temu pozivu krškega župnika in zato priobčujemo, da je bil župnik Renier najprej v kazenski preiskavi zaradi hudodelstva. — Državno pravdnostno pa ga ni obtožilo zaradi hudodelstva, nego samo prestopka po § 516. kaz. zak. — Ta paragraf določa: »Kdor v podobah ali z nečistimi dejanji npravnost ali srupozljivost hudo in tako žali, da se očitno pohanjanje daje, je kriv prestopka...« itd. — Obravnava se je vršila pri zaprtih vratih. Na obravnavo ni prišel ne župnik Renier, niti njegov zastopnik dr. Eger. Sodišče je župnika Renierja spoznalo krivim prestopkom tega § 516. kaz. zak. in ga obsodilo na šest dni zapora. — Pripominjamo, da so po razsodbi kasacijskega dvora le tista dejanja npravnosti in spodobnosti hudo žaleca, ki se tičejo spolnih odnosa. Ustregli smo torej pozivu župnika Renierja v polnem obsegu, mislimo pa, da na tem svetu ne bo več priobčeval takih pozivov.

— Uboj v Leskovcu pri Krškem. Poroča se nam: »Slovenski Narod« je v št. 105 z dne 11. maja poročal o uboju, ki se je zgodil dne 14. aprila v Leskovcu ter imenoval nekaj fantov, ki so bili udeleženi pri pretepu. Ker dopisniku gotovo ni znano, da so fantje, ki so bili udeleženi, večinoma »Čuki« iz Sv. Križa pri Kostanjevici, kateri so se najbrže v tabornu kaplana Faturja toliko izobrazili, da pobijajo sedaj ljudi po cesti, povemo torej, da je bilo videti vsako nedeljo dotične ubijalce hoditi po Sv. Križu s »Čukarskimi« znaki, katere so seveda dobili v kaplaniji ter osebno iskali prepira in pretepa. »Čuk« Juršič, ki je daleč na okolu znan kot najnevarnejši pretepač, je že lansko leto, ko ga je nekdo vprašal, zakaj je pristopil k »Čukom«, rekel, da samo zato, da bude križevske »Sokole« pretepal in da mu bodo »farje« potem za pijačo dajali. (Priče na razpolago.) Lansko leto je tudi kaplan Fatur v »Domoljubu« slikal »Čuke« kot društvo treznosti, »Sokole« pa nasprotno. Radovedni smo, kako jih bode kaplan sedaj tituliral, ko bode zvedel, da jih je 11. maja orožništvo vkleknjeno odtiralo v zapor. Menda sv. Alojzije. Od fantov, ki so jih »Čuki« zavratno napadli, je eden 4 dni pozneje umrl, eden se pa menda še sedaj bori s smrtjo v bolnici. — Kakšni pretepači so ti »Čuki«, ki se sedaj v zaporu, se vidi iz sledečega: Meseca januarja t. l. se je vršila v bližini Sv. Križa svatba; ker je pa tukaj res grda razvada, da hodijo fantje oglatit, so na to svatbo dotični »Čuki« kar prežali in poslali našim obvestilo, naj pridejo oglatit ter naj prinesejo seboj košare, da bodo čeva v njih domov nesli. In res, med

9. in 10. ure zvečer je bilo okoli 20. Val. Miroslava gruma vrhanje in pokanje samokresov. Pomikajo se proti Brodu so obli 10. dospeli na lice mesta, oboroženi s samokresi, liki pravi razbojniki. Toda do pretepa tisti večer ravno ni prišlo, ker so gostje in svatje posredovali, delali mir in spravili voglarje že okoli 12. mirnim potom domov. Koj, ko so se odstranili »Čuki« od hiše svatbe, začeli so zopet streljati ter je bilo od danih kakih 20 do 25 strelcev. Eden naših je na odmev spustil strel v zrak, ki pa je bil od onih oddaljen najmanj en kilometer, puška se mu je v roki razletela in je bil nevarno ranjen. To priliko pa je porabil takrat »Domoljubov« dopisnik iz Sv. Križa ter udrihal čez »Sokole« in rekel, da dotični, ki je ponesrečil, je streljal za »Čuke«. Mi takrat nismo hoteli odgovarjati, ker vsak otrok je pri nas vedel, da je v »Domoljubu« sama laž in naj je dopisnik skrpucal blagoslovljen ali kak drug lažnjivec, ter smo rekli, da Bog ne sluša, šta osel trubi. Ker pa so ravno tisti »Čuki«, ki zdaj sede v zaporu radi uboja, napovedali takrat našim boj, vprašamo sedaj »Domoljubovega« lažnjivca: 1. Kako je mogel takrat trditi, da so naši streljali za »Čuke«, ko vendar ni bil zraven? 2. Kako je on mogel to trditi, ker niti dotični niso vedeli, kam je streljal, ko so bili komaj par korakov od njega oddaljeni? 3. Kakšen pomen bi imelo, streljati za vasimi, ko so bili oddaljeni že kilometre od naših? 4. Kako ste mogli vi takrat trditi, da so bili naši oboroženi s sekirami itd., ko razven enega ni imel nobeden nič pri sebi? 5. Zakaj ni takrat dopisnik »Domoljuba« povedal, da je voglarilo šest »Čukov«, trije »Sokoli« in približno 30 devičarjev. — Kaj ne, gospodje okrog »Domoljuba«, lagati je greh, samo prepovedano ni. Mi pa pravimo: kdor laže, ta krade. Sodbo pa prepustimo javnosti.

— Uboji liberalci. V nedeljo je bilo v Šmarju pri Jelšah nekakšno deklisko - mladeniško zborovanje. Na tem zborovanju so pridigovali razni »čukarski« bratje, nadžupnik Korosec, župnik Gomilšek in kaplan Sinko. Zlasti znamenit je moral biti govor kaplana Sinka, kajti »Straža« trdi, da »je krepko pobil že itak pobite liberalce šmarske okolice.« Ti presneti liberalci morajo imeti čudovito trdno življenje. Dasi jih je ljubljanski »Slovenec« že stokrat pokopal, se vendar še vedno zaletava v že davno »pokopane« liberalce. Zdaj pa prihajajo »Slovenec« na pomoč proti »pokopanim« liberalcem se štajerski kaplani, ki »krepko pobijajo že itak pobite liberalce.« To »pobijanje« po štajerskih kaplanih bo pa ravno tako brezuspešno, kakor je bilo brezuspešno »Slovenčev« »pokopavanje«. O tem se bodo prečistili po farovžih že še prepričali.

— Promoviral je dne 14. t. m. na graškem vseučilišču g. Vinko Tajnšek, starejšina akad. teh. društva »Triglav« doktorjem vsega zdravilstva. Castitamo!

— Napredno politično in izobraževalno društvo za Kolizejski okraj priredi jutri o priliki otvoritve vrta pri »Novem svetu« veliko vrtno veselico s sodelovanjem »Slov. Filharmonije«. Spored mnogovrsten. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 40 v. otroci do 14. leta prosti. Gg. somišljeniki iz vseh naprednih političnih okrajev ljubljanskega mesta posetite nas v obilnem številu!

— Žensko telovadno društvo v Ljubljani bo dne 22. maja slovesno obhajalo desetletnico svojega obstanka in delovanja. Društvo je v teh desetih letih v polni meri izpolnjevalo svoje dolžnosti in si pridobilo neprecenljivih zaslug za ženski naraščaj. Priprave za jubilejsko slavnost se pridno vrše. Najvažnejši del slavnosti bo, kakor je pri značaju društva ob sebi razumljivo, javna telovadba. Poleg vsakovrstnih telovadnih vaj izvajale bodo telovadke tudi nov, jako originalen ples, ki bo brezdvoma vzbudil veliko zanimanje. Javni telovadbi bo sledil zabavni večer z jako raznovrstnim in izbranim programom. Sodelovala bo slovenska Filharmonija. Starši bodo imeli ta dan veselje nad telesno izvežbanostjo svojih hčera, a tudi širšim krogom bo privedba gotovo ugajala in je torej pričakovati številne udeležbe.

— Telovadno društvo Sokol II. opozarja vse one člane, kateri se bodo udeleževali sokolskih izletov, na redovne vaje, ki bodo vsak četrtek od 8. do 10. zvečer. Nadalje vabi vse brate, ki žele pristopiti k pevskemu odseku, na sestanek, ki se vrši v torek 17. t. m. v društveni sobi pred Igriščem 3 (Rimaka cesta).

— Slovensko Sokolstvo. Odsek goriškega Sokola ustanovil se je na skrajni laški meji v Kojsem pri Gorici.

— Na binkoštni ponedeljek v areni Narodnega doma na družinski večer N. D. O., to bodi deviza vsega narodnega občinstva, zlasti še našega delavstva. N. D. O. se je v resnici potrudila, da nudi sl. občinstvu veliko poštene zabave. Upriporita se enodejanski burki »Nemški ne zna jo« in »Krojač Fips«. Po predstavi prosta zabava. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 30 v. — Torej na binkoštni ponedeljek v Narodni dom!

— Veliko pomladansko veselico priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo, dne 5. junija na obsežnem vrtu bivšega vojaškega oskrbovališča, torej v sredini mesta. Ta ljudska slavnost bode prirejena v najširšem obsegu in se naseli ta dan na omenjeni prostor celo pratersko življenje z najraznovrstnejšimi zabavišči. Ves obsežen prostor bode električno razsvetljen ter z vsakovrstnimi dekoracijskimi predmeti in paviljoni okrašen. Več o tri veliki veselici »Slavec« bomo priobčevali sproti. Za danes le kot geslo ljubljanskega, kakor znanjemu občinstvu: V nedeljo, dne 5. junija vsi na veliko pomladansko veselico pevskega društva »Slavec«.

— Ljubljanska kreditna banka. Ta najstarejši in največji bančni zavod na našem jugu zvišuje te dni svoj delniški glavnic do 3.000.000 kron na 5.000.000 K z izdajo 5000 komadov novih delnic. Posestniki starih delnic imajo pravico prevzeti na vsake 3 stare 2 novi delnici in sicer po kurzu 420 K za komad, dočim se prepušajo ostale delnice novim subskribentom a 445 K za komad. Prijave na nove delnice sprejemajo vsi večji slovanski zavodi, v prvi vrsti seveda centrala v Ljubljani in podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. (Glej tudi današnji inšertat). Z ozirom na dejstvo, da se obrestuje delnice pri 6½% in dividendi lanskega leta skoraj 6% čistih, priporočamo njih nakup zlasti našim denarnim zavodom, kapitalistom in trgovcem, kar najtopleje. Obenem priporočamo Ljubljansko kreditno banko kot prvi, izključno slovanski zavod, ki posredovanju vseh denarnih kupčij.

— Ljubljanska občekoristna zadruga za zgradbo stanovanj ima v torek, dne 17. t. m. ob pol 8. zvečer pri »Roži« izredni občni zbor, na katerem se bode razpravljalo o premembi pravil in se bode vršila dopolnilna volitev v nadzorstvo. — Člani in drugi zaintereseni se istočasno opozarjajo, da ima zadruga v svoji novi hiši v Gradišču za avgustov termin še eno stanovanje s 4 in več stanovanj s 3 sobami na razpolago.

— »Urarska zadruga« v Ljubljani naznanja občinstvu, da bodo imeli urarji jutri cel dan in v ponedeljek dopoldne svoje trgovine odprte.

— Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko. Opozarjajoč na inšertat te edine domače trdke betonske stroke jo priporočamo občinstvu toliko laglje, ker si je s svojimi solidnimi, vedno brezhibno lepo izdelanimi in ceninimi proizvodi pridobila največje zaupanje vseh svojih odjemalcev. Terazzo iz te tovarne, ki se rabi za veže, hodnike, dvorane, cerkve itd., preprosti in večbarvni z ukusnimi okraski, je naravnost vzoren in tekmuje z izdelki največjih podjetij te stroke.

— Stare kolkove znamke. Neporabljeni stari kolki iz leta 1898, (ki so 31. marca t. l. postali neveljavni), se lahko do 31. maja 1910 brezplačno zamenjajo pri c. kr. deželnem plačilnem uradu v Ljubljani in pri davkarjih. Po 31. maju 1910 pa se za stare znamke ne bode dobilo niti novih znamk, niti denarja.

— Poslvi Telovadno društvo »Sokol« v Šiški uvideva popolnoma svojo nalogo vzbujati in krepiti slovanski življenj in narodno zavest v svojem delokrožju ter graditi jez proti prodirajočemu germanstvu in nemškutarstvu, ki posebno v Šiški notorično zavzema vedno večje dimenzije. Ker grozi sedaj v tako važni postojanki, kot je Šiška, ki tvori prag do stolnega mesta, slovenske Ljubljane, slovenskemu življu še večjo nevarnost po ustanovitvi železničarskih delavnic kot institucije za importiranje Nemcev in se dela z vedno večernostjo sila se germaniziranje Šiške in

okrožja, ki je »slovanski Sokol« v svoji, da se mora prijaviti za hodo s okrajnima svetili. V to svrhu mora zbirati okrog sebe vse delavne moči, ki temu pritrugiti še druge, do sedaj poživajoče sile, ter z organiziranim delom razbiti prodirajočo nemško falango. V tem osiru se je že storilo, kar je bilo mogoče, a bilo bi se še več, če bi bil »Sokol« v svoji hiši svoj gospod. V celi Šiški nima Šišensko slovenstvo nobenega pravnega prostora, kjer bi oženj slovenskega navdušenja budil mlačna srca Šišenskih Slovencev in ogreval redke, a navdušene dosedanje narodne delavce ter jih bodril za nadaljno uspešno delo. Vseled tega se je sklenilo postaviti »Sokolu« dom oziroma, mu pomagati zbirati kamene za njega, da mu bode čimprej mogoče zbirati ogroženo slovenstvo Šiške in okolice pod lastno streho in ondu neodvisen od mrkogledih sedanjih gospodarjev, vzbujati in organizirati odpor proti prodirajočemu nemstvu, širiti med narodom izobrazbo, uresničevati Sokolsko idejo, ter Slovence uriti v narodnem delu. Z združenimi močmi dvignimo to krvavo potrebno streho iz tal, prilagajajo v to svrhu iz svojih sredstev opeko na opeko. Vpišite se med člane društva za zgradbo vsi narodno čuteči Šiškarji, naj ne bode med Vami človeka, kateri ne bi bil član društva. »Mal položaj dar zgradbi na altar«.

Celodnevni čebelarški shod se vrši 16. t. m. v Podjelski pri Kamniku pri ulnjaku g. Jožefa Koširja. Začetek ob 10. uri dopoldne. Na shodu bo teoretičen in praktičen pouk. Na shodu bodo predavali gg. Sallath, Likozar in Petrič. Ker ni tam nobene gostilne, zato naj se vsak, kdor želi dobiti kosilo, prijavi g. predsedniku čebelarke podružnice v Kamniku g. Sallathu pravočasno. Pričakujejo se tudi udeležniki iz Kranjskega okraja, ker imajo zelo ugodno železniško zvezo.

V Radovljici naznanjena gledališka predstava s koncertom se vrši na binkoštni ponedeljek ob vsakem vremenu. Okoličani naj ne zamude prilike posetiti to predstavo. Spored je raznovrsten. Koncertne točke iz vaja gđe. Thalerjeva; pesmi in kuple te gđe. Danilova. Kvodlibete in kuplete spevokomik g. Povhe in komične prizore g. Danilo. Igra »Poljub« je za veselo ljudi. Predprodajo vstopnic iz prijaznosti pri g. Kunstlju v Radovljici.

Tečaj za pridelovanje krme priredi kmetijska šola na Grmu dne 30. in 31. maja t. l. Natančneje prihodnjic.

Toplice pri Zagorju ob Savi. Poučni majniški izlet učencev topliške šole dne 7. majnika v slovensko prestolico Ljubljano je uspel izredno dobro. Pod nadzorstvom nadučitelja g. Fr. Kozjaka in dveh učiteljev se je udeležilo izleta 66 učencev. Ogleдали so si mesto, deželni muzej, Grad (tudi notranjostino s starodavno kapelico sv. Jurja) in druge znamenitosti. Največ poučnega je nudil mladim izletnikom muzej za čigar razkazovanje se je zahvaliti njega ravnatelj dr. Mantuanij. Izborna kosilo je za primerno nizko ceno oskrbel g. A. Gorše (restavratore »Novi svet«), katerega tem potom izletnikom najtopleje priporočamo. Istotako se imamo zahvaliti restavratoreju Tivolija g. Iv. Kendi za fino popoldansko okrepčilo. Polni lepih spominov so se izletniki vrnili z večernim vlakom na dom.

Štajerski deželni zbor se snide, kakor poroča »Pijeva korespondenca«, meseca junija k zasedanju.

Okrajni šolski svet v Brezicah je sklenil, da se glavne počitnice z ozirom na potrebščine kmetijskega ljudstva počeni s letošnjim letom premaknejo v čas od 16. avgusta do 15. oktobra.

Moža je ubila v Porečah na Koroškem 41letna posestnica Osočje. Mož je prišel zvečer nekoliko vinjen domov ter se je začel z ženo prepirati. Žena pa je začela moža pretepati ter ga je tepla tako dolgo, da se je zgrudil na tla, na kar ga je vrgla skozi okno.

Na koncertu Pevskega in glasbenega društva iz Gorice na vrtu »Narodnega doma« v Pulju se bode proizvajal naslednji spored: 1. a) Vilhar: »Slovenec i Hrvate«, možki zbor; b) Hajdrih: »Hercogovska«, možki zbor. 2. Nedvč: »Nazaj v planinski raj«, mešan zbor. 3. Hubad: »Slovenske narodne pesmi«, mešan zbor. 4. Dr. G. Ipavec: Oblačku, četveroštev. 5. Krizkovsky: Utopljenka, možki zbor. 6. a) Bartl: »Na planine«, b) Pirnat: »Slov. narodne pesmi«, mešan zbor. 7. a) Lisinski: »Tam gdje stojim«, b) Nedvč: »Ljubezan in pomlad«, možki zbor. 8. Adamič: »Vasovalec«, četveroštev. 9. a) Dr. Schwab: »Večer na morju«, b) Zajc: »Črnogorac«, možki zbor. 10. Pirnat: »Pomladna pesem«, mešan zbor. Vspričo občega zanimanja je pričakovati največje udeležbe.

Prvi gostilničar s diplomom C. M. družbe v Trstu je g. Hinko Kosič, gostilna pri gimnaziji ulica Squero Nuovo. G. Kosič in njegova gospa soproga sta navdušena podpornika

naše šolske družbe, zlasti pa v zvezi s slovensko, ki se priključuje v Trstu, da ga obiščejo, ker ima izbornu kuhinjo in dobro pijačo.

Veteran slovenske drame. Gosp. Julij Šusteršič v Trstu bo letos praznoval petdesetletico svojega delovanja kot slovenski gledališki igralec. O tem delovanju bomo izpregovorili obširneje o proslavitvi tega izrednega jubileja.

Elektroradiograf »Ideal«. Hotel pri »Malicu« ima od sobote 14. do torka 17. maja sledeči spored: Vilhar na italijanski Rivieri. (Po naravi.). Atlet. (Komično.) Sin divjine. Predsednik Roosevelt na Dunaju. (Po naravi.) Linda iz Chamonixa. (Igrokaz.) Tone bi se rad oženil. (Komično.) Dodatek k predstavi ob 8. zvečer, trajajoči približno 2 uri: Dnevno delo snailca čevljev v Alžiru. (Po naravi.) Igralec. (Drama.) Posoje na obleka. (Komično.) Vsa torka in petek od 6. do 10. sodeluje sl. Slov. Filharmonija.

Tatovi pod kjučem. Pred nekaj časom je prinesel neznan možki prodajati kupovalni cunj in kosti v Metekovi ulici več kg bakra. Policija je dognala, da je bil dotični 17letni Lorenc Škerjanc iz Zagradca pri Slivnici in ga v neki žganjarni izsledila. Škerjanc je baker ukradel kleparskemu mojstru Henriku Korunu. Pri delu sta mu pomagala 24letni delavce Anton Pengov iz Podgorice in dninar Ivan Kurnik iz Ljubljane. Baker so prodali za 10 K in si denar razdelili. Vsi trije so bili večeraj aretovani in se izročili c. kr. okr. sodišču.

Tatvine. V noči od 12. na 13. t. m. je bilo hlapcu Martinu Gregorščku v Gradišču št. 3 iz kovčega v spalni sobi ukradenih 70 K denarja, obstoječega v bankovcih. Tat je kovčeg odprl s kjučem in zopet zaprl. Drobiz okoli 16 K je tat pustil v kovčegu. Na Kongresnem trgu je neznan tat ukradel trdki Tillovi iz izloženega okna škatuljo papirja. V Stritarjevi ulici št. 3 je dobila prodajalka Marija Saječeva škatuljo tiskarskih črk; katere so bile nedvomno ukradene. Saječeva je zvečer videla v veži tri mladeniče, ki so najbrže črke tja prinesli.

Prisiljenec v ženski obleki. Pobegnil je od dela prisiljenec Anton Virant, pristojen v Sv. Peter, okr. Rudolfovo v ženski obleki. Na kak način je dobil obleko še ni znano.

Mestna policija je tekom dveh dni aretovala 11 oseb, in sicer 3 radi tatvine, 1 radi prepovedanega povratka v mesto, 3 radi poskušene goljufije in tri radi postopanja in beženja.

Izgubljen. Ivan Hrovat je izgubil srebrno častniško verzico s kompasom. Neka dama je izgubila 2 para otroških nogovic.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 25 Macedoncev, 17 Slovencev, 18 Hrvatov in 10 Črnogorcev; 25 Hrvatov je šlo v Inomest.

Slovenska Filharmonija« koncertira na binkoštni ponedeljek od 8. do 12. zvečer v restavraciji južnega kolodvora (I. Schrey). Natančneje glej današnji inšertat.

Opozarjamo na današnji inšertat »Prve kranjske tove. sodavice in mineral. voda reg. zadr. v Ljubljani«, katere se je ustanovila pred devetimi leti, in se sedaj preselila v svojo lastno poslopje v Slomškovi ulici. Ta tovarna je edina te stroke, katere ima moderno urejeno delavnico na Kranjskem in ki odgovarja vsem zdravstvenim zahtevam.

Ljubljanski občinski svet.

ima v sredo, dne 18. majnika ob šestih popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu javne seje so naznanila predsedstva in poročila o dopisu županovem glede osnovitve mestne posredovalnice za razpečevanje mesa, mleka in drugih živilskih produktov; o računskem zaključku in bilanci mestne hranilnice Ljubljanske za upravno leto 1909; o računskem zaključku in bilanci kreditnega društva mestne hranilnice Ljubljanske za prvo upravno dobo od 6. septembra do konca leta 1909; o prošnji Josipa Puha za odkup nekaj sveta par. št. 81 kat. občine Krakovsko predmestje pred njegovo hišo št. 20 v Gradaški ulici; o oddaji vseh stavbnih del za razširjevalne stavbe v mestni pehotni vojašnici; o oddaji vseh stavbnih del za prizidek k augmentacijskemu skladišču v mestni topničarski vojašnici; o dopisu županovem glede sklepa občinskega sveta v seji dne 3. maja t. l. radi oddaje mizarskih del pri zgradbi poslopja c. kr. državne obrtne šole; o dopisu županovem glede oddaje stavbno kiparskih del pri zgradbi poslopja c. kr. državne obrtne šole; o dopisu županovem glede oddaje kanalizacionih del v Gajevi, Gledališki, Beethovnovi in Simon Gregorčičevi ulici; o dopisu županovem glede naprave nove dolinarne na mestnem ribnjaku Pod turmom; o prošnji bratov Tvanice za razdelitev parcele št. 85 kat. občine Gradišče v stavbišče; o prošnji Franca Čadež

na razdelitev parcel št. 84, 85 in 86
kat. obč. Gradisce na stavbišče; o do-
pisu županovnem o računih za adra-
vila, ordinovana mestnim ubogim
tekom leta 1909; o dopisu c. kr. de-
želnega šolskega sveta glede vzdrži-
vanja namestnega učitelja na II. c.
kr. državni gimnaziji v Ljubljani za
čas dopusta ravnatelja mestnega de-
kiškega liceja Ivana Maeherja in o
prizivu Evgenije Fröhlichove proti
sklepu občinskega sveta z dne 18. ja-
nuarja 1910 o prejembi načrta gle-
de Kolizejske ulice. Na dnevnem re-
du tajne seje so: predsedstvena na-
znanila in poročila o prošnjah za
razne koncesije.

Slovenski Jug.

— Hrvatski sabor. Seja hrvat-
skega sabora, ki sedaj razpravlja o
volilni reformi, je preteklo sredo
trajala skoro do polnoči. O volilni
reformi sta govorila frankovec, dr.
Vladimir Frank, in pristaš kmečke
stranke, dr. Ante Radić. — V več-
rajšnji seji je govoril o istem pre-
metu frankovec Jemeršić. Nato sta
interpelirala vladu poslancu Supilo
in Novak, zakaj ne spremlja vladar-
ja na potovanju po Bosni in Herce-
govini poleg drugih dostojanstven-
ikov tudi hrvatski ban. Utemeljuje
svojo interpelacijo, je Supilo rekel
med drugim: Iz programa vladarje-
vega potovanja je razvidno, da hoče
vlada nadaljevati svojo staro politiko
v Bosni. V tej deželi, ki je ena
najbolj slovenskih, se je vedno vodi-
la politika narodnega razdora, ki je
nekaj časa protežirala Srbe, drugič
Mohamedance in tretjič pa Hrvate,
in sicer vedno s tendenco, da se zase-
je seme razdora med enakokrvnimi
brati. Aneksija Bosne in Hercegovine
ni ničesar drugega, kakor končno
zasluženo našega naroda hrvatskega
in srbskega imena. Dejstvo, da
vladarja na njegovem potovanju po
Bosni in Hercegovini ne bo spreml-
jal hrvatski ban, je posledica te po-
gubne politike, ki meri na to, da se
naš narod hrvatskega in srbskega
imena pripravi za germanstvo in
klerikalno robstvo. — Na Supilovo
interpelacijo je takoj odgovoril ban
dr. Tomašić. Naglašal je med dru-
gim, da tvorita Ogrska in Hrvatska
na zunaj in na znotraj eno in isto
državno skupnost, zato ne bodo pra-
vice hrvatske domovine niti najma-
nje prikrasane, ako bo na vladarje-
vem potovanju po Bosni in Hercego-
vini zastopal samo eden reprezentant
državne skupnosti. — Sabor je vzel
banov odgovor na znanje.

— Slovenski izlet v Belgrad.
Na koncertu, ki ga priredi pevsko
društvo »Ljubljanski Zvon« v Bel-
gradu dne 3. julija, bosta sodelovala:
koncertna pevka gospa Iva pl. Foe-
dranspergova in član slovenske ope-
re gosp. Lj. Ilić. — Kakor smo že
javili, priredi »Ljubljanski Zvon« iz
Zagreba v Belgrad poseben vlak,
ako se zgosti zadostno število udele-
žencev. Ako se uvažuje, da bo v tem
slučaju vožnja tja in nazaj stala v
III. razredu samo okrog 10 K, v II.
razredu pa 16 K, se malodane vsak
lahko udeleži tega zanimivega izle-
ta. Prijavi je udeležbo najkasneje
do 31. maja. Prijave je poslati pev-
skemu društvu »Ljubljanski Zvon«
ali pa njega predsedniku gosp. dr.
Antonu Sviglju, odvetniku v Ljub-
ljani.

— Zagrebški izletniki v Ljub-
ljani. S sinočnim večernim brzo-
vlakom je pod vodstvom prof. in ob-
činskega svetnika, dr. Stj. Srkulja,
in nekaterih drugih profesorjev
prispelo v Ljubljano 30 zagrebških
abiturientov. V nedeljo ostanejo v
Ljubljani, a v ponedeljek odpotujejo
v Postojno. Dobro došli!

— Stoletnica Stanka Vraza. Na
prošnjo »Društva hrvatskih profes-
ra« v Zagrebu je hrvatska vlada od-
redila, da se stoletnica St. Vraza
proslavi proti koncu tega šolskega
leta v vseh srednjih šolah.

— Avstrijski dezertjerji v Srbiji.
Trije dragonci iz Bjeline v Bosni so
11. maja dezertirali v Srbijo. Srbski
mejni komisar jih je hotel pregovo-
riti, naj se vrnejo, a vojaki so izjav-
ili, da se pod nobenim pogojem ne vr-
nejo več v Avstrijo. Dezertjerji so
Cehi. V spremstvu dveh orožnikov
jih je nato srbski mejni komisar od-
poslal v Šabac. Kakor javljajo listi,
so vojaki vzeli sabo iz polkovne pi-
sarne tri mape in dve generalstabi
karti.

— Hrvatska opera pred vladar-
jem. Iz Splita poročajo: Intendant
zagrebškega narodnega gledališča,
pl. Treščec, je dobil iz Sarajeva po-
ziv, naj pride s svojim opernim an-
sambлом v Sarajevo, da priredi tam-
kaj slavnostno predstavo ob priliki
bivanja cesarja Franca Josipa v Sa-
rajevo. Kakor je znano, gostuje se-
daj zagrebško narodno gledališče v
Splitu. Razume se samo obsebi, da
bo opera prekinila svoje gostovanje
v Splitu in se odzvala častnemu va-
bilu.

— Radi napada na dr. Hinkovi-
ča. Poročilo smo, da je pretekli to-
den na kolodvoru v Zagrebu napad-
la z dežnikom tercijalka Angela
Budja poslancu dr. Hinkoviču, ki se
je s svojimi prijatelji vračal iz Bro-
da. Zaradi tega napada je za zagreb-
ška policija obveljala kratkim potom
v petdnevni zapor.

Razne stvari.

* Komponist Goldmark, avtor
»Sabske kraljice« praznuje dne 18.
t. m. svoj 80. rojstni dan. Dvorna
opera bo igrala ta dan njegovo ope-
ro »Götz von Berlichingen«. Peštan-
ska univerza ga je imenovala za
častnega doktorja. Goldmark je do-
ma iz Ogrskega.

* Gerolamo Rovetta, popularni
laški pesnik in dramatič veristične
šole, je nanageloma umrl zadnjo ne-
deljo v Milanu.

* Proti Berolinu. Angleški po-
slanik v Berlinu je naprosil slavnega
poljskega virtuozu Paderewskega,
naj bi igral na soareji v čast
Rooseveltu, na kateri bo navzoč tudi
cesar Viljem. Poljski umetnik je pa
izjavil, da v Berlinu sploh ne igra.

* Strah pred Halejevo repatico.
Nemci se bahajo, koliko višje stoje
oni kulturno nad Slovani zlasti nad
nami Jugoslavlani. Tudi avstrijska
vlada je menda mnenja, da smo Ju-
goslovani še daleč za Nemci, kajti
znano je, da naročila deželnim vla-
dam na Kranjskem, Goriškem in v
Dalmaciji, da naj pomirjevalno vpli-
vajo na prebivalce omenjenih dežel,
da ne bodo v prevelikem strahu radi
bližajočega se Halejevega kometa.
Množe se pa slučaj, ki kažejo, da je
nemški narod na nižji stopinji iz-
obrazbe nego smo mi Slovenci. Vada
bi mnogo pametneje storila, da po-
uča o Halejevem kometu nemški na-
rod, ki je mnogo bolj pouka potre-
ben nego pa Jugoslavlani. V dokaz
dva slučaj nemške nevednosti. K
neki kmetici na Zgor. Štajerskem je
prišel nemški slepar, ki je trdil, da
ga pošilja sam sv. Peter z naročilom,
da preskrbi pobožnim zemljanom se-
deže v nebesih. Kdor hoče torej do-
biti dne 18. maja t. l., ko bo butnil ob
zemljo ter jo razdeljal komet, v ne-
besih pripraven prostor, tisti se mora
že prej preskrbeti za sedež. Treba je
plačati 100 K in nič več. Nemška
kmetica je res verjela, da govori s
samim nebeskim odposlanecem. Obža-
lovala je, da mu ne more izročiti 100
kron, ker ima denar v hranilnici.
Prosila je »božjega odposlanca«, naj
vzame 10 K are za sedež v nebesih,
po ostalih 90 K pa naj bi izvolil pri-
ti naslednji dan, ko bo dvignila v
hranilnici svoj denar. »Božji odpo-
saneec« bi bil seveda najrajši imel
vseh 100 K, vendar se je slednjič za-
dovoljil samo z aro v znesku 10 K.
Naslednji dan je šla kmetica res v
hranilnico, kjer je tudi povedala, za-
kaj hoče dvigniti svoj denar. Hra-
nilnica ji je denar izplačala, obenem
pa je obvestila o slučaju policijo.
Ko je prišel »božji odposlaneec« po
ostalih 90 K, so ga ti grešni zemlja-
ni aretirali. — To je slika, kakšna je
izobrazba med nemškimi kmeti. Na-
stopna slika kaže, kaka je izobrazba
med nemškimi uradniki, torej med
izobraženci. Te dni se je naselil v
Solnogradu uradnik Edelbacher z
Dunaja. Obhodil je več lekarn, da
bi kupil strupa. Ker je s svojo za-
htevo zbuhal sum, mu je bila kmalu
policija za petami. Odvedli so ga na
stražnico, kjer je pripovedoval, da
prav natančno ve, da bo Hallejev
komet udaril ob zemljo in sicer ravo
med Dunajem in med Lincom.
Luknja, ki jo bo napravil komet v
zemljo, bo tako velika, da bo segala
od Dunaja do Solnograda. Prišel je
v Solnograd, da tukaj počaka, da bo
šel komet skozi zemljo. Ako bo luk-
nja tako velika, da se bo v njo po-
greznil tudi Solnograd, tedaj se ho-
če zastrupiti. — Reveža, ki ga je ko-
met tako spasil, da je zgubil pamet,
so oddali v norišnico.

— Vstaja v Albaniji.
Skoplje, 14. maja. Na bojišču je
sedaj zbranih 40.000 mož turške ar-
made. Turki prodirajo zmaganosno
proti severozapadu. Albanci beže in
odlagajo orožje. Njih kolovodje sku-
šajo pobegniti preko srbske meje.
Edina, ki se navdušujeta upornike k
vstajanju, sta Iso Boljetinac in Ha-
san Husejin.

— Rusija in Jugoslavlani.
Petrograd, 14. maja. Ministr-
stvo notranjih del je izdalo naredbo,
s katero se Jugoslovanom dovoljuje,
da smejo obiskovati ruske šole za
masažo in telovadbo pod pogojem,
da so dovršili štiri razrede srednjih
šol. Absolventi šole za masažo in te-
lovadbo se nastavijo na Ruskem,
ako naknadno položijo izpit iz ruskega
jezika, zgodovine in zemljepisja.

— Zaplenjeni dokumenti.
London, 14. maja. »Standard«
javlja, da je kretska vlada zaplenila
korespondenco mladoturškega komi-
teja v Solunu, iz katere je razvidno,
da so Mohamedanci na Kreti skušali
izzvati nemire in nered na otoku.

— Gospodarstvo.
Istrska vina.

V Istri in osobito na Buzešćini
je še mnogo vina, belega in črnega
kupiti vsako količino preko 56 litrov,
kakor tudi na debelo, bodisi na cele
vagone, naj se obrne na Fr. Flego
na Počokaju, pošta Buzet, ki je od-
daljen od železniške postaje Buzet
(Pinguente) dvesto korakov. Pri-
jem bo vsakdo po dogovoru dobro
postrežen, bodisi z vinom, katerega
ima neprestano na razpolago, bodisi
s posredovanjem za kup po vzoru
pri kmetih po najnižji ceni in samo
z resničnimi stroški, največ s 5 % za
postavljanje na železniško postajo.
— Priporoča se vsakemu malemu
konsumentu kakor tudi kmetu in de-
lavcu, naj se okrepiča s kozarcem na-
ravnega vina iz Istre, ki ga želi kmet
daj preje prodati. S tem bi se poma-
galo ne samo istrskemu vinogradni-
ku, marveč bi se vsakdo okrepičal z
manjšimi stroški za vino, kakor na
če troši za žganje ali da bogati veli-
ke bogataše in fabrikante s pitjem
piva.

— Jezikovni zakon za vso državo.
Dunaj, 14. maja. Italijanski po-
slanec, Bugatto, je sestavil jezikovni
zakon za vso državo in ga že predlo-
žil v razpravo posumnim parlamen-
tarnim strankam. Zakoniki načrt ob-
stoji iz 19 paragrafov. § 1. navaja je-

zike, ki so v državi uradni; § 2. pa
jezik, ki so uradni v posumnih
okrajih.

— Črna gora — kraljevstvo.

Dunaj, 14. maja. »Wiener Tag-
blatt« brzojavljajo s Cetinja, da bo
Črna gora dne 1. avgusta proglašena
za kraljevstvo.

Belgrad, 14. maja. Listi javljajo,
da se proglasi črnogorski knez Ni-
kola ob jubilejskih svečanostih v na-
vzočnosti srbskega kralja Petra in
italijanske kraljice Jelene za črnog-
orskega kralja.

— Žrtve katastrofe v Okoritu.

Budimpešta, 14. maja. Po urad-
nih podatkih je pri požaru v Okoritu
ponesrečilo 446 oseb, izmed katerih
je bilo mrtvih 324, poškodovanih pa
122. Izmed poškodovanih jih je kas-
neje umrlo še 13, da znaša število
vseh žrtev 337. Med temi je 209 žen-
skih in 128 moških. Naj mlajši pone-
srečenec je bil star 8 mesecev, naj-
starejši pa 68 let.

— Srbska deputacija pri pogrebu
kralja Edvarda.

Belgrad, 14. maja. Ministrski
svet je sklenil, da se poveri zastop-
stvo pri pogrebu kralja Edvarda
prestonolasledniku Aleksandru. Kral-
jeviča bosta spremljala v London
poveljnik konjeniške divizije, Petar
Bojović in srbski poslanik v Parizu,
dr. Vesnić.

— Turški prestolonaslednik na potu v
London.

Belgrad, 14. maja. Z današnjim
orientekspresom je prispel semkaj
turški prestolonaslednik, Isuf Iz-
din, ki potuje v London na pogreb
kralja Edvarda. V Belgradu se pri-
druži princu Isufu srbski prestolo-
naslednik Aleksander. Oba prince
bosta skupno potovala v London.

— Meštrovic na svetovni umetniški
razstavi v Rimu.

Belgrad, 14. maja. Slavni hrvat-
ski kipar, Meštrovic, bo svoje um-
tovore razstavil na svetovni umetni-
ški razstavi v Rimu, v paviljonu
kraljevine Srbije. Razstavni odbor
je predlagal ministrstvu, naj Meštro-
viča vpraša, ako bo razstavil svoje
umotvore kot Srb ali kot Hrvat. Mi-
niststvo je ta predlog zavrnilo, češ,
da je vseeno, ako Meštrovic razstavi
svoja dela v srbskem paviljonu kot
Srb ali kot Hrvat. Ta odredba mini-
strstva je napravila v vseh resnih
krogih najboljši vtisk.

— Vstaja v Albaniji.

Skoplje, 14. maja. Na bojišču je
sedaj zbranih 40.000 mož turške ar-
made. Turki prodirajo zmaganosno
proti severozapadu. Albanci beže in
odlagajo orožje. Njih kolovodje sku-
šajo pobegniti preko srbske meje.
Edina, ki se navdušujeta upornike k
vstajanju, sta Iso Boljetinac in Ha-
san Husejin.

— Rusija in Jugoslavlani.
Petrograd, 14. maja. Ministr-
stvo notranjih del je izdalo naredbo,
s katero se Jugoslovanom dovoljuje,
da smejo obiskovati ruske šole za
masažo in telovadbo pod pogojem,
da so dovršili štiri razrede srednjih
šol. Absolventi šole za masažo in te-
lovadbo se nastavijo na Ruskem,
ako naknadno položijo izpit iz ruskega
jezika, zgodovine in zemljepisja.

— Zaplenjeni dokumenti.

London, 14. maja. »Standard«
javlja, da je kretska vlada zaplenila
korespondenco mladoturškega komi-
teja v Solunu, iz katere je razvidno,
da so Mohamedanci na Kreti skušali
izzvati nemire in nered na otoku.

— Gospodarstvo.

Istrska vina.

V Istri in osobito na Buzešćini
je še mnogo vina, belega in črnega
kupiti vsako količino preko 56 litrov,
kakor tudi na debelo, bodisi na cele
vagone, naj se obrne na Fr. Flego
na Počokaju, pošta Buzet, ki je od-
daljen od železniške postaje Buzet
(Pinguente) dvesto korakov. Pri-
jem bo vsakdo po dogovoru dobro
postrežen, bodisi z vinom, katerega
ima neprestano na razpolago, bodisi
s posredovanjem za kup po vzoru
pri kmetih po najnižji ceni in samo
z resničnimi stroški, največ s 5 % za
postavljanje na železniško postajo.
— Priporoča se vsakemu malemu
konsumentu kakor tudi kmetu in de-
lavcu, naj se okrepiča s kozarcem na-
ravnega vina iz Istre, ki ga želi kmet
daj preje prodati. S tem bi se poma-
galo ne samo istrskemu vinogradni-
ku, marveč bi se vsakdo okrepičal z
manjšimi stroški za vino, kakor na
če troši za žganje ali da bogati veli-
ke bogataše in fabrikante s pitjem
piva.

— Jezikovni zakon za vso državo.

Dunaj, 14. maja. Italijanski po-
slanec, Bugatto, je sestavil jezikovni
zakon za vso državo in ga že predlo-
žil v razpravo posumnim parlamen-
tarnim strankam. Zakoniki načrt ob-
stoji iz 19 paragrafov. § 1. navaja je-

— Jezikovni zakon za vso državo.

Dunaj, 14. maja. Italijanski po-
slanec, Bugatto, je sestavil jezikovni
zakon za vso državo in ga že predlo-
žil v razpravo posumnim parlamen-
tarnim strankam. Zakoniki načrt ob-
stoji iz 19 paragrafov. § 1. navaja je-

— Jezikovni zakon za vso državo.

Poslano.

Gosp. Luka Šetina, bivši dimni-
karski pomočnik pri podpisnem dobil
je v zakup dimnikarsko obrt za ljub-
ljansko okolico. Posegel pa je tudi v
področje mestnega dimnikarstva. Opo-
zarjam torej dotične hišne posestnike
da gori omenjeni nima pravice, izvrše-
vati obrti v ljubljanskem stolnem mestu
ter svarim dotičnike, da imajo lahko
sitnosti z obrtno oblastjo.

— Jos. Spitzer,
dimnikarski mojster.

— Naredovo zdravilo. Tako se sme ime-
novati bolesti utešujoče, mišice in živce kre-
pujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo
francosko žganje in sol«, katero se splošno
in uspešno porablja pri trganju po udih in
pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena ste-
klenici K 1-00. Po poštnem povzetju razpo-
šilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL,
c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuch-
lauben 9. V zalogah po deželi je izrecno
zahtevati MOLL-ov prepratek, zaznamovan
z varstveno znamko in podpisom. 2 29

— »Lanol«, priznano izvrstno mlo
firme J. Pilnček, dv. zal. v Kralj.
Gradcu na Češkem, se dobiva v
Ljubljani pri V. Petričiču. Kos velja
70 vin., trije kosi 2 K.

Dobro kosilo si lahko napravi
sam na dobrem štedilniku. Kdor ima
vzrok, da toži o ponesrečenih jedeh,
ker štedilnik ali ognjišče slabo peče
ali praži, slabo gori, nič ne vleče in
se kadi, naj se obrne na že 50 let ob-
stoječo firmo Rudolf Geburth na Du-
naju, VII. Kaiserstrasse 7. Oprta na
dolgoletno in mnogostransko izku-
šnje daje firma na željo dobre svete
in razpošilja bogato ilustrovane ka-
taloge gratis in franko.

Nič ni zoprnejšega nego steniča
nadlega, ki se ob polnem času uve-
ljava in je marsikako rodbino vsta-
nu tirati do obupa. Pa imamo izbor-
no sredstvo: »Ting - Ting«, ki po-
polnoma in z zalego vred uniči ste-
nice ter stanovanjska tega mrčesa
radikalno in pod jamstvom prežene.
»Ting - Ting« lepo diši, je popolno-
ma nestrupen in obenem deluje raz-
kuževalno. »Ting - Ting« se lahko
dobi v Ljubljani v drogeriji Anton
Kanc ali pa pri poglavitni zalogi na
Dunaju, XVIII./1, Gentzgasse 27.

Izborna se počutimo

po umivanju las s Pixavonom. To je blažee
tekoče kotranovo mlo za umivanje glave, ka-
teremu se je vzel na patentiran način zoperni
kotranov duh.

Splošno bo pač znano, da se upošteva ko-
tran kot edino sredstvo za negovanje las in la-
sišča. Najboljši dermatologi so mnenja da je
negovanje las s kotranovim milom najbolje.
Tudi pri širom znani Lassarjevi metodi za ne-
govanje las igra kotranovo mlo za umivanje
glave jako važno vlogo.

Pixavon ne čisti samo las, marveč vpliva
vseled svoje vsebine na kotranu direktno vzbuj-
ajoče na lasišče. Redna uporaba Pixavona je
resnično najbolje sredstvo za krepitev lasišča
in čvrstitev las.

Pixavon se izdeluje svetel (brezbarven) in
temen. V novejšem času se daje prednost
»svetlemu« Pixavonu, pri katerem se je od-
tegnilo kotranu temno barvilo. Specifično uč-
inkovanje kotrana pa je pri obeh preparatih,
svetlem in temnem, enako.

Cena steklenice Pixavona (svetlega ali
temnega) K 2-50. 1696

Nobena kapljica
ne koristi tako želodcu,
kot požirek
pristnega »FLORIAN-a«.

Človek!
Pomni treh besed:

FLORIAN
želodca red!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustecsek
Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Vreme na dan 14. 5. 1910.		Št. dni		Št. dni	
čas	opaz- vanja	čas	opaz- vanja	čas	opaz- vanja
13.	2. pop.	7343	128	sr. svzh.	dež
9. zv.	7343	117	sr. svzh.	brezvetr.	oblačno
14.	7. zj.	7335	113		

Srednja večerajšnja temperatura 10.3°

norm. 13.8°. Padavina v 24 urah 2.7 mm.

1744

Pogreb rajnega gospoda

Jernej Kastelica

iz Ljubljane

se vrši jutri, v nedeljo popoldne

ob 2. uri iz mrtvašnice pri Sv.

Krištofu na pokopališče pri Sv.

Križu.

Žalujoci ostali.

1745

Izjava.

Podpisani izjavljam, da za dolgove,

ki bi jih napravil moj sin France Si-

tar iz Jeranovega, nisem plačnik,

ter svarim vsakogar, da mu ne daje

pijače na up in tudi ne posojuje

denarja, ker jaz ne prevzamem nobene

obveznosti za njegove dolgove.

Jeranovo pri Mekinjah, dne

14. maja 1910.

Jakob Sitar star.,

posesnik na Jeranovem pri Mekinjah 1.

Angleško skladišče oblek.

Na binkoštno nedeljo

in ponedeljek dopoldne je

trgovina odprta.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Večjo množino že rabljenih vendar še

dobro ohranjenih slovenskih

knjig

iz raznih panog književnosti, ki bi bile

primerne za napredno čitalno knji-

žarico, »Klob piparjev« v Radečah pri Zid. mostu.

Ponudbe z navedbo vsebine in cene

knjig naj se blagovolijo poslati ome-

njenemu klubu.

Prodaja se iz proste roke

hiša s trgovino

z mešanim blagom, gostilno, tobakarno

in žganjarno. Hiša je v dobrem stanju,

leži ob državni cesti, in je dobro ob-
skovana. Oddaljena je le 10 minut od
železniške postaje na Tolminskem.

Cena po dogovoru. — Ponudbe na

H. Skodnik, Via della Bianca 362,

Gorica.

Uradnik

za potovalno pisarno Red Star Line

s primerno šolsko izobrazbo, sloven-

skega in nemškega jezika v govoru in

pisavi zmožen, z lepo pisavo, vojašine

prost se s 1. junijem t. l. sprejme.

Trgovsko izobraženi in hrvaščine

zmožni imajo prednost.

Le pismeno ponudbe z navedbo

referenc sprejema Franc Dolenc,

zastopnik, Kolodvorska ulica 26,

Ljubljana. 1738

Kolodvorska restavracija

(Jos. Schrey).

Zahvala.

Povedom prebridez izgube neposabnega, blagega soprega, oziroma brata, svaka, strica, gospoda

Josipa Tavčarja,

posestnika v Št. Jerneju,

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem za tolikanj mnogobrojno častno spremstvo na zadnji poti, za prekrasne vence in šopke kakor tudi za iskrene izraze toplega sočutja. Posebej se še posebej zahvaljujemo za udeležbo pogreba prečastiti duhovščini, sl. občinskemu zastopu, sl. šolskemu vodstvu in učiteljskemu zboru, vodečemu šolsko mladino, sl. odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, kateri je bil pokojnik vnet predsednik, sl. gasilnemu društvu šentjernejskemu in vrhpoljskemu, končno še za ganljivo petje pred hišo žalosti, v cerkvi in ob grobu gg. pevcem, zlasti pevovodju, bl. g. nadučitelju Karolu Trostu. Vsem najsrčnejša zahvala!

Žalujoči ostali.

1729

Živinski sejem

bode na binkoštni torek v Zagorju pri Št. Petru.

Županstvo občine Zagerje,

dne 12. maja 1910.

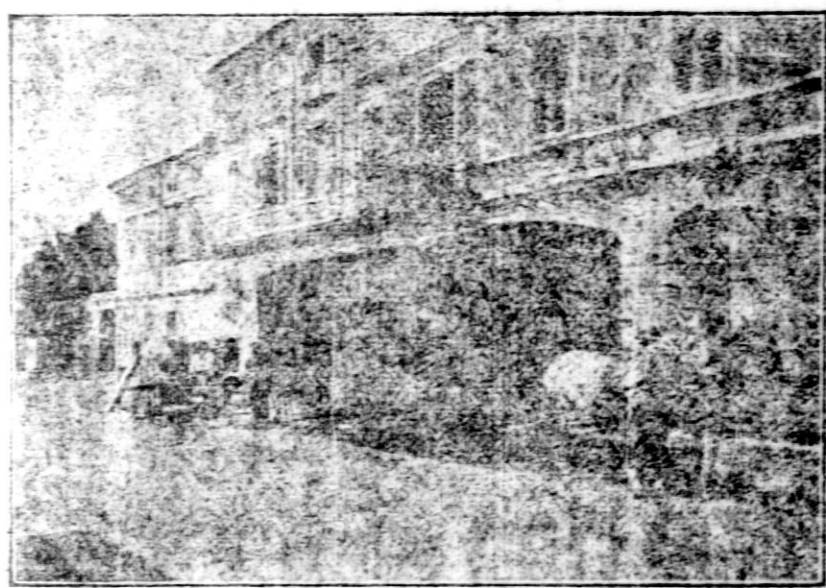
1741

Pazite na to, da kupujete v naših prodajalnicah. Naše prodajalnice spoznate po zgor-njem kazalu.

SINGER Co. d. d. za šivalne stroje.

Kočevje, Glavni trg šte. 79.

Prvi goriški prevoz pohištva

Lastni zaprti vozovi različne velikosti. Gre tudi v hribovite kraje! Železen voz za stroje vsake teže in za drugo blago. Cene zmerné. 1710

Gašpar Hvalič,
spediter v Gorici,
Via Vittorio Alfieri št. 5.
Telefon št. 127.

Lepa hiša!

novi in masivno stavljena, z opeko krita, je še 11 let davka prosta, ima 4 sobe, 3 štedilnike, kuhinje, klet, pralno kuhinjo, svinjake, drvarnice in lep vrt, je v lepi ravlini tik glavne ceste, 10 minut od šole, pol ure od mesta Maribora, za penzionista ali rokodelca prav pripravna, se takoj proda. Cena K 7600. Potreba je denarja pri kupnini K 2000. 1707

Več o tem pove lastnik Franc Podlipnik, Tezen št. 37 pri Mariboru.

Nihče naj ne zamudi priti in čuditi se!

Po tvorniških cenah se prodajajo od 3. maja naprej zaradi opustitve naše tvorniške zaloge

govornilni aparati od K 15— naprej,
plošče " " 1— "
1573 orkestroni " " 500— "

v Ljubljani, Sodnijska ulica 3.

F. Machinek & sinovi, Dunaj-Lipsko, Praga, Brno.

Pozor kovači,

ki so dovršili podkovsko šolo!
Odda se takoj za več let v najem dobro vpeljana

kovačija

v kateri je skoraj vse orodje, kar se ga rabi. V kovačiji sta dva ognja. Kovačnica stoji na zelo prometnem kraju, kjer se razloži skoro vsak dan do 50 vozov žaganic iz Milanovega vrha. — Več pove lastnik Franc Mulec, gostilničar in posestnik v Podobu, pošta Stari trg pri Rakeku. 1701

Delnice

Na prodaj je cela 1730

prodajalniška oprava za manufakturno trgovino.

Pojasnila daje
Zeleni hrib Marija Mihelc Ljubljana.
Predmeti se lahko ogledajo v Ljubljani, jovi ulici št. 1.

Vi ste dolžni denar

ker Vam Vaši dolžniki ne plačajo. Pišite zaradi provizije prostega izterjanja po prospekt št. 13010 na „Creditreform“, Gradec, Haydngasse 10. 4276

Koncesija

.. gostilniške obrti v Ljubljani .. se odda v najem. 1740

Veljavna je za vse pijače.
Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Izobražena gospodična! Gospodinja!

stara 28 let, dobro izvežbana gospodinja v trgovini, gostilni, posestvu, želi priti stalno, kjer bi samostojno vodila večje ali manjše gospodinjstvo, k starejšemu, boljšemu, inteligentnemu, poštenemu gospodu, ki je blagega miroljubnega značaja, samcu ali vdovcu, državnemu ali železniškemu uradniku, ali samostojnemu gospodarju na Kranjskem, Stajerskem ali drugod. 1709

Ponudbe prosijo s polnim naslovom pod „Značaj“ na upravništvo »Sl. Naroda«.

Ženitna ponudba.

Šivilja, stara 38 let, se želi poročiti s starejšim gospodom ali delavcem 30 do 56 let starim. Tudi vdovci z enim ali dvema otrokoma niso izvzeti. — Ponudbe pod „F. B.“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1727

AN si hočete

zdrav in krepak; učna doba 2 leti, proti takojšnji mesečni plači, se sprejme v valjčni mlin. Nastop takoj. Anton Polanc, Radeče pri Žid. mostu.

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Mlinarski učenec
zdrav in krepak; učna doba 2 leti, proti takojšnji mesečni plači, se sprejme v valjčni mlin. Nastop takoj. Anton Polanc, Radeče pri Žid. mostu.

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Kupujem RAKE
in sicer le večje množine.
Ponudbe pod „št. 666“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1730

Proda se radi solitve celo 1674
nekaj sobne in kuhinjske
oprave in šivalni stroj.

Predmeti se lahko ogledajo vsak dan od 1.—2. pop. v Sp. Šiški, Planinska cesta 190.

ŠIVILJA

si išče šivanja za na dom pri gospodih trgovcih in sicer navadno šivanje, n. pr. predpasniki, spodnja krila in robljenje rut za na glavo. — Kje, pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 1712

Zaradi odpotovanja se
sobno pohištvo
ceno proda.

Predovičev soto št. 18 pri Ljubljani. 1781

Išče se zmožna, inteligentna pisarniška moč kot

knjigovodja

Ponudniki zavarovalne stroke imajo prednost. Vstop in plača po dogovoru. Sprejme se tudi ženska moč.

Ponudbe na upravništvo tega lista pod „št. 1.“ 1592

Razpis službe.

Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani je namestiti za začetkom šolskega leta 1910/11

rednega učitelja slovenščine in nemščine.

Prosilci morajo imeti vsaj izpit za meščanske šole. Pri sicer enakih pogojih daje prednost obsežnejša usposobljenost. Primerno opremljene ponudbe je vložiti

do 20. junija t. 1.

pri podpisnem deželnem odboru.
Deželni odbor kranjski v Ljubljani,
dne 4. maja 1910. 1699

Št. 8921. 1746

Razpis.

Za zgradbo vodovoda **Cerknica-Rakek in okolica** na 364.000 K proračunena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe, z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predložijo

do 11. junija t. l. ob 12. opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je zapečatenih z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovoda Cerknica-Rakek“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna-ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled ob uradnih urah v deželnem stavbnem uradu, kjer se tudi oddajajo za znesek 8 K.

Deželni odbor kranjski.

768

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let in opeko za zld

iz lastne nove, moderne opremljene parne opocharne na Vili pri Ljubljani, dalje stavba kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. KNEZ-U v Ljubljani.

Modna trgovina ANTON SCHUSTER

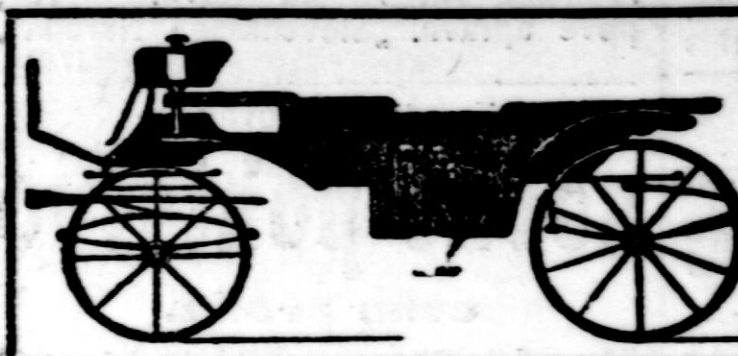
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Novosti konfekcije

za dame in deklice,

bluz, modnega blaga za dame in gospode, delena, cefirja, platna in batista. Najboljše belo blago, različne garniture in vsakovrstne preproge.

Vzorec na zahtevanje poštne prosto.

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Delavce za kuhanje oglja
1692 išče do deset družb
tvrška Horaček & Radošević, Sušak pri Reki.

Sukna

In modno

blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tovarnik za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

Vzorec franco.

273

Slovenski elektrotehnik

Fr. Sax

Ljubljana, Građište 7

„Pri kroni.“

Uvaja vsakojake elektrosigurne
naprave, kot zvonila, telefone,
elekt. hišne svetilke za blagajne in
navadna vrata, preskušanje
strojev, nasvete za njih popravilo,
oziroma oskrbi popravilo in novouredbi.

Izven Ljubljane se priporoča za
uvajanje jako točnih

elekt. naprav za luč in moč.

Na razpolago dobro in zanes.

ljivo blago.

Pokličite me, ako je vaš električni
obrat moten.

27950

Radi ugodnega nakupa najnižjencee!

Najcenejša

birmska darila

priporoča

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg.

Nikelnasta ura K 3.40 in naprej

Prava srebrna ura „ 7.50 „ „

14 kar. zlata damska ura „ 14. „ „

„ „ „ „ „ 25. „ „

„ „ „ „ „ 45. „ „

Vse v finih šatuljah za darila pripravno. — Popravila točno in ceno.

Velika zaloga zlatnine in srebrnine. Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Velikansko izber
pomladnih in letnih oblačil

priporoča tvrška

1157

A. KUNC, Ljubljana

Dvorni trg št. 3.

== Najnižje stalne cene. ==

Prva slovenska veletrgovina z železnino
in poljedelskimi stroji

Fr. Stupica, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 1

priporoča

bogato zalogo raznovrstne želez-
nine, stavbnih potrebščin, motorjev,
kosilnih strojev „Deering“, želez-
nih blagajen itd.

Najnižje cene in solidna postrežba!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Razglas.

Izvršuje pooblastilo občnega zbora Ljubljanske kreditne banke z dne 3. marca t. l. sklenil je upravni svet v svoji seji dne 3. maja t. l. zvišati delniško
glavnico od 3 na 5 milijonov kron ter v to svrhu razpisati subskripcijo

**IV. izdaje delnic Ljubljanske kreditne banke v znesku K 2,000.000 nom.
to je 5000 delnic à K 400.—**

pod sledečimi pogoji:

1.) V prvi vrsti imajo pravico prevzeti nove delnice lastniki starih delnic po kurzu K 420.— za komad in sicer pripadata na vsake 3 stare 2 novi delnici.

2.) Ostale delnice ponudijo se novim subskribentom in dosedanjim delničarjem, v kolikor podpišejo ti v razmerju starih delnic večje število novih, in sicer po kurzu K 445.— za vsako delnico. Razdelitev delnic si pridržuje upravni svet.

3.) Kot prvi obrok je plačati takoj pri subskripciji K 120.— oziroma K 145.— za vsako delnico, ostanek pa, to je K 300.— najpozneje do 30. ju-
nija t. l., plača pa se lahko takoj tudi celi znesek.

Od plačanih zneskov povrnejo se do 31. decembra 1910 4 1/2 % ne tekoče obresti, ker bodo imele nove delnice kupon za l. 1911.

4.) Vpisovanje (subskripcija) novih delnic se vrši

od 15. do 31. maja t. l.

Prijave sprejemajo:

Centrala v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu;

Živnostenska banka v Pragi in na Dunaju;

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Varaždinu, Osijeku, Veliki Gorici, Sisku, Virovitici,

Cerkvenici, na Reki, v Zemunu, Belovaru, Delnicah in v Kraljevcu;

Jadranska banka v Trstu in Opatiji;

Banka i štedionica za Primorje na Sušaku in podružnici na Reki in v Bakru.

Lastniki starih delnic morajo predložiti svoje delnice — in sicer samo plašče —, pri navedenih subskripcijskih mestih v svrhu prekoledovanja; tam se spre-
jemajo tudi plačila proti posebnim potrdilom.

Pojasnila, kakor tudi potrebne tiskovine daje radevolje Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice Ljubljanske kreditne banke pri dividendi leta 1909 domala s 6%,
se te za plodonosno nalaganje denarja prav tople priporočajo.

Prepričani smo torej, da se bodele našemu vabilu k subskripciji gotovo kar v največjem številu odzvali ter na ta način prispevali tudi Vi k razcvitu in raz-
voju obrti, trgovine, industrije, sploh celokupnega narodnega gospodarstva naše domovine.

Ljubljanska kreditna banka.

Zlata resnica.

Fran plem. Šuklje, nekdanji svobodomislec, danes klerikalni deželni glavar kranjski, je v »Letopisu Slovenske Matice« v letniku 1877 na strani 54. zapisal naslednje besede:

»Čelo pri najbolj izobraženih ljudeh je to kaj prav navadnega, da izpreminjajo svoja načela (politična), da zapustijo svoje prijatelje in somišljenike ter sramotno pobegnejo v nasprotni tabor. To se godi iz dvojnega vzroka: Ali ni bilo pri njih onega pravega prepričanja, katero izvira le iz resnega premišljevanja in preudarjanja, katero je nasledek temeljitih studij in mnogovrstnihkušenj, in potem je begunstvo posledek duševne plitvosti in površnosti; ali pa so ti uskoki predrugačili svoje mnenje le iz materijalnih razlogov, iz grde sebičnosti, iz nizke častilakomnosti, in potem izvira njihov odpad iz podlosti in nemoralnosti.«

Tako je Fran plem. Šuklje — obsodil samega sebe.

Prošnja iz Vogrč na Koroškem.

Naša mala župnija Vogrč ni posebno znana. Le oni, ki lista po kotedarskem imeniku Družbe sv. Mošnja, lahko opazi, da Vogrčani glede pobožnosti nismo zadnji, a vneti smo tudi za napredek. V ta namen, da bi pospeševali napredek med nami, smo pred leti zasnovali in ustanovili tudi izobraževalno društvo, na katero se še ni pa se tudi ne sme pozabiti. Na zemlji prav tik Drave živimo, obmejni Slovenci smo! Da se to naše društvo ne razvija tako, kakor bi bilo želeli in sili potreba, le predobro vemo! Veseli Korošci smo, treba nam je poleg čitanja tudi veselopoštene zabave. Priredili smo že marsikaj, toda malo dovršenega; manjka nam priprav, manjka naprav, ubožno ljudstvo smo.

Po prijatelju društva je v delu primerna soba, če tudi ne društvena last, vendar s polnim zagotovilom, da se bode smelo tam po potrebi vsak čas kaj prirediti in naučiti se vesele zabave. Prazna soba pa še ni vse, treba je odra, treba knjig za učenje raznih iger, obleke in drugih potrebnih priprav. Tega pa po lastnih močeh nikakor ne zmoremo. Zato se obračamo s prošnjo do slavnega občinstva in naših, gmotno dobro podprtih bratskih društev, osobito na Kranjskem, da blagovolijo po moči podpirati naš vsestransko potrebni izobraževalni namen! — Darove: denar, knjige in drugo kar kdo zmore, hvalno sprejema »Izobraževalno društvo« (predsednik Stefan Breznik) v Vogrčah, pošta Pliberk, spodnje Koroško.

Bratje Slovenci! Ozirajte se na nas, podpirajte naše, obenem tudi svoje delo!

13 žvinozdravniške visoke šole na Dunaju.

Visokoškolski odbor združenega dijaštva brez razlike narodnosti nam poroča, da je položaj veterinarjev na žvinozdravniški visoki šoli se vedno prav žalosten. Rektor in profesorski kolegij sicer prav pridno deluje za zboljšanje razmer. Pred dvema leti se je od merodajne strani obljubilo, da bo novo visokoškolsko poslojše dozidano že 1911. l., a dosedaj še niti prostor ni določen, kjer naj bi stala nova šola. Nadalje se je dijaštvo obljubilo po stavki 1908. l. takojšnja preosnova zastarelega učnega reda, ki nasprotuje vsem modernim visokoškolskim načelom in ovira vsak razvoj veterinarske vede. Tudi glede tega se do danes še ni ničesar zgodilo. Te itak že neznosne razmere dijaštva pa so še poostrele krivične zahteve po upeljavi pomožnih žvinozdravnikov. Nad 30 let se je borilo dijaštvo, da odpravi vojaške »kursumide«, kar se mu je tudi pred dvema leti posrečilo, ker je vojaška oblast spoznala zastarelost te svoje institucije. Sedaj pa hočejo gotovi ljudje iz zgolj strankarsko političnih vzrokov upeljati iste mazače še v nekoliko slabši obliki za živinorejce, ter jim zakonito zagurati njih delokrog.

To zahtevo pa smatrajo veterinarji za napad na njihov stan in kratenje njihovih pravic, na drugi strani pa za največjo nevarnost za živinorejo in za ogromni narodni kapital, ki je investiran v domači živini. Do istega prepričanja je prišla sicer

po dolgem času tudi avstrijska vlada, ter obljubila po zahtevi sekcijekega šefa pl. Zaleskega izkazati žvinozdravnikom pravičnost in priznanje hvaležnosti za povzdigo živinoreje. Sedaj pa se hoče akademično izobraženega žvinozdravnika prisiliti, da bi tekmoval z ljudmi brez vsake kvalifikacije, ki bi zjemali svojo strokovno izobrazbo v štirimesečnih kurzih. Pa ne da bi bil to že prvi znak hvaležnosti?! Ker je nevarnost, da te težnje pridejo v državni zbornici na razgovor in da prodoro, so veterinarji, opirajoči se na žvinozdravnike in na vse druge, ki uvidevajo njihove upravičene zahteve, zastavili vse sile, da preprečijo vsak tozadevni zakon. Trd bodo boj, toda zmaga bo na naši strani.

9. maja 1910 je zborovalo slušateljstvo žvinozdravniške visoke šole na Dunaju in sprejelo enoglasno v prisotnosti rektorja in profesorskega zbora sledeče resolucije:

1. Slušaateljstvo odločno protestira proti upeljavi pomožnih žvinozdravnikov 1. ker se ne sklada z akademično častjo in naobrazbo žvinozdravnikov, da bi konkurirali z ljudmi, ki nimajo nobene predizobrazbe in absolutno nikakšnega dovoljnega strokovnega znanja in da bi jih taki ljudje nadomestovali;

2. ker preti na ta način največja nevarnost razvoju veterinarske vede;

3. ker bi trpelo škodo v živini investirano ogromno narodno premoženje in bi druge države najbrž vsled nezadostnih veterinarskih razmer v Avstriji zaprle svoje meje izvozu živine iz Avstrije;

4. ker ne pripušča njihov akad. poklic, da bi se identificiral z koncesijonirano obrtjo.

5. Zahteva, da se čimprej reši zadeva nove visoke šole, učnega reda in nedostatnih škandaloznih razmer na sedanji visoki šoli.

Radi tega nujno apelira slušaateljstvo na vse žvinozdravnike v Avstriji, da se zavedajo svoje akad. časti in kolegijskih dolžnosti do narasčaja, ter zastavijo vse svoje moči, da preprečijo tozadevni zakon.

Poslano.

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Se dobi povsod!
Kalodont

neobhodno potrebna zobna Creme
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Za otroške bolezni
od zdravnikov prav rada priporočena.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

Ob zelodčni kislini
skrobeljnih, rachitis
oteklosti zlez

katarjih
oslovskem kašlju.

Proti

zobobolu in gnajlobi zob

izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna

in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
noprjetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Besilova cesta št. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Dve lepi zračni sobi

se oddaja za 2 solidna gospoda
tako. Ena soba je meblovana, 1 prazna.
Na željo se da tudi hrana. — Več v
Selenburgovi ulici št. 4 v dvo-
rišnem stanovanju. 1635

Ljudovik Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvzuje. Vse puške so na c. kr. preskušo-
valnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj.

13

V letu so moja
kolesa HERBST

zavojevala svet.

K 90 — K 90 —

Oblastveno varovano. 1447

JURI HERBST

Dunaj VI., Mariahilfstrasse 1 H.
(Casa piccola)

Cenovnik gratis in franco. Telefon 7501.

Razglednice

umetniške.

in
pokrajinske

se dobe vedno
v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :

le najfinejšega okusa

Jda Škof - Vanek

:: Pod Trančo. ::

Žalni klobuki vedno pri-
pravljeni. Tako tudi venci
s trakovi in razne cvetlice,
:: doma izgotovljene. ::

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje

Priznana najboljša posrebljena.

Najlepše oblike. Kompletne
opravljene kasete za namiz-
no orodje, skledo, posode
za omake, kavni in čajni
servisi, namizni nastavki,
umetnine.

Edino nadomestilo za prave srebre.

Specialni predmeti za hotela, restav-
racije in kavarne ter za pensije, me-
naje i. t. d.

G. in hr. dvorani dobavitelji

CHRISTOFLE & Cie

Dunaj I., Operaring št. 5.
(Heinrichshof).

Ilustrovani cenovniki zastoj.

Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.

Za jamstvo pravnosti nosijo vsi izdelki po-
leg stoječo trgovsko znamko in polno ime
CHRISTOFLE

Gospodje se sprejmejo

na hrano in stanovanje.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Išče se za Dunaj

kontoristinja

zmožna slovenske in nemške stenografije in
strojepisja. Nastop takoj, služba trajna, iz-
borna početna plača. Ponudbe pod šifro
»V. O. G.« na upravništvo »Sl. Naroda«. 1682

Prodaj 10 kub. metr.

lipovih desk

5—7 cm debelih, cena kub. mtr. 45 K.
Naslov: »M. D.«, poste restante,
Sevnica ob Savi, Štajersko. 1677

Vino in jabolčnik

prve kakovosti prodaja iz velikih,
čistih sodov — ob odjemu večjih mno-
žin po najnižjih cenah 1687

Hubert Galle, graščina Lemberg,

pošta Doborna pri Celju.

Lepa prilika za peko. 778

Hiša s popolnoma

opraceno pekarijo

se pod ugodnimi pogoji
tako prodaja ali da v najem v Lescah
na Gorenjskem.

Hiša je nova, z opeko krita in ima
vodovod. — Podrobnosti pri lastniku
J. Pretnarju, trgovcu na Bledu.

1721

Na prodaj je

nekaj prodajalniške opreme

(stožala s predali, kopirna preša, metri,
zaboji, podstavki itd.) ter

2 veliki napisni tabli,

ena s sliko sv. Cirila in Metoda.

Predmeti se imajo proti plačilu kupnine
prevzeti takoj. — Ponudbe sprejema
do 16. t. m. dr. Anton Švigelj, od-
vetnik, Ljubljana, Slovenski trg 3.

Patentovana

„LUNA“

je edina, od vseh profesorjev za žen-
ske bolezni na dunajskem vseučilišču,
dalje od profesorjev na vseučiliščih v
Pragi in v Berlinu z izpričevali pri-
poročena mesečna podveza.

Razpošiljanje
prospektov „Luna“ Glavna zaloga
Dunaj, IX.

Primerjajte št. 3.

V Ljubljani jih prodajajo: Brata
Hlavka, tvornica kirurg. instrumentov,
Anton Leutgeb, Pod Trančo in Matil-
da Stazzi, Selenburgova ulica 6.

OLLA

je več nego
2000 zdravni-
kov označilo
za najzane-
sljivejšo.

Zaloga v
Ljubljani:
A. Hlavka, R.
Sušnik, Gabriel
Piccoli, lekar-
nar, A. Kanc,
drogerija, Ant.
Krisper.

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da
OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov
za isti denar kot OLLA hvaliti za »ravno
tako dobro blago«.

Ilustrovani, poučen in originalen cenov-
nik z navedbo prodajališč zastoj od tvoj-
nice za gumi OLLA na Dunaju II. 300,
Praterstr. 57. 1000

Nikdar več!

ne premenjam mila, odkar rabim Berg-
mannovo klobučno milo s
lesnim klobučkom (znamka lesen
klobuček) tvrdke Bergmann & Co.
Dečin na L., ker je to edino najbolj
učinkujoče medicinsko milo proti
solničnim pegam in za negovanje lepe,
mekhe in nežne polti. Kos po 40 vin.
se dobiva po vseh lekarnah, drogeri-
jah, parfumerijah itd. 505

Dekle se išče

za prodajno mešanega blaga in za gostilno.

Več po dogovoru, 1673

v Škocjani št. 6 pri Mokronogu.

!! Za izletnike !!

Lepo stanovanje, obstoječe iz 3 sob-
kuhinje itd. se odda na Skaručni.
Natančneje pove lastnik, Matej
Srčen, Skaručna št. 20. 1661

Revmatizem,

profin, ischias. Nervoznim 4511

rad pismeno zastoj sporočim, kako sem
se rešil mukepolnega trpljenja.

Karel Bader, Illertissen, Bavarsko

Več 1676

kleparskih pomočnikov

in 2 vajenca

sprejme Simon Negro, klepar v Cerknici.

Naprava nove ograje

s pocinjeno in pleteno žico

za vrt hiše na Vrhniki št. 186, vulgo pri
Bobku 1694

se oddaja.

Nacrte in proračune sprejema Franc
Jonke v Ljubljani, Gradišče št. 3.

1715

Majhno stanovanje

z 1 sobo in kuhinjo in

stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo ter

hlev za 3 konje

se odda za avgust na Tržaški cesti 7/9.

Ugodna prilika!

Obrtniki pozor!

Staroznana občestna

gostilna

na prometnem, prijaznem, solnčnem kraju v trgu
na Gorenjskem, zraven pripadajoče veliko go-
spodarsko poslojše s staro kovačnico in hlevom,
se odda v najem eventualno nekaj lahko prodaja.

Lega obeh poslojsh je lepa; leži tik velike
ceste, zelo pripravo za večje podjetje, tudi več
obrtov, kot kovača, ključavničarja, kleparja,
krojača, mesarja, mizarja, voznika, kolarja, sed-
larja, trgovca z železino, specerijo in enake
samostojne obrtnike. — Naslov pove iz pri-
jaznosti uprav. »Sl. Naroda«. 1722

Uradno dovoljena, že 15 let obsto-
joča najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gospodsk ulica šte. 6,
priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno, trgovsko in gostilniško oseboje
za Ljubljano in zunaj.

Izbira različnih služeb, zlasti za ženske.
Vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena.

Po tlin tukaj.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor
Prosi se za natančni naslov. 1705

Pozor trgovci!

Prodajo se
vsled dolgotrajne bolezni ravno na
novo postavljeni

trgovinski prostori

za trgovino z mešanim blagom, z de-
želnimi pridelki, trgovino s senom,
zalogo piva itd. Trgovina ima 4 krasne
izložbe, dvojna steklena vrata, mostno
tehniko ter stiskalnico za seno. Vse
to se nahaja v lepem trgu na Spod-
njem Štajerskem na najboljšem prostoru
ob glavni cesti tik farne cerkve in ko-
lodvorske postaje.
Več pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 1732

Dolnška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani,
največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

1464

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju
 je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
 Neutrpijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
 J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Lepe prsi

dobe dekleta in žene vsake starosti, ako rabijo mojo najnovjšo kremo za prsi ali vodo za prsi. Rabi se samo zunanje; edino zanesljivo učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3—, K 5— in K 8—. Zraven spadajoče milo 60 vinarjev. Prodaja jih gospa 63

Käthe Menzel, Dunaj VII.,
 Siebensterngasse 25, I. nadst., 0.

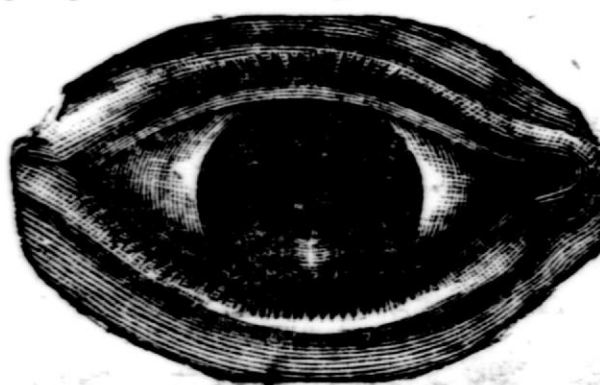
Stanovanje

s 3 sobami in balkonom v I. nadstropju
 v Knaflövi ulici št. 5
 se odda za avgust.

VRT

kot navadni porabni vrt ali trgovski
 vrt, 2000 m² površine s cvetličnjaki,
 se v mestu, na Karlovski cesti
 št. 2 odda s 1. novembrom 1910.

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak
Dragotin Jurman
 Ljubljana Šelenburgova ulica št. 1.

Elektrotehnični zavod Fran Sax

se je preselil v Građišče št. 7 (pri Kroni),
 ter se priporoča tudi za nadalje.

Polo najboljšje tekoče čistilo za kovine.

Edini izdelovalec

1329

Fritz Schulz jun.

Z. z o. z., Ustje.

V pločevinastih in steklenih posodah v različnih velikostih.
 Dobiva se povsod. — Zahtevajte brezplačne poizkuse.

Podjetje betonskih stavb

Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice št. 19, Ljubljana.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodomotov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropje. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.
 Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja.
 Jamstvo. Zastopnik svodov patent „Thru“.

4518

Ustanovljeno 1862.

775

Telefon št. 584.

Najstarejša tvornica peči in ognjišč

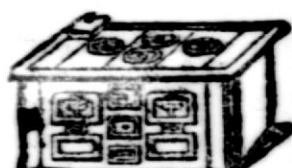
Rudolf Geburth, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na oglu Burggasse.

Skladišče štedilnih, kuhalnih in strojnih ognjišč,
 ognjišč za kavo, kopelnih in trajno-
 gorilnih peči.

Plinove peči in plinovi kamini.

Specialni katalogi gratis in franko.

„Hercules“

zavaruje osebe
 brez razlike vere, narodnosti
 in stanu, in ki niso na dan
 vpisa mlajši od 15 ter starejši
 od 80 let. — Vsakdo more
 zavarovati sebe v korist dru-
 gega, oziroma tretjo osebo v
 lastno korist in to brez vsa-
 kega zdravniškega pregleda.

Vsa pojasnila daje

1335

Glavno ravnateljstvo podporne zadruga „Hercules“ na Reki.

Laurin & Klement

1737

je voz za aristokracijo kakor tudi za meščansko družbo.

Modeli 1910.

Štiricilindrniki 12/14 HP
 „ 16/18 HP
 „ 20/25 HP

Štiricilindrniki 35/40 HP
 „ 45/50 HP.
 Motorna kolesa. Težka vozila.

Laurin & Klement, d. d., tovarna za motorna vozila
Mladá Boleslav.

Zastopnik: **Nikodem & Wicka, Gradec, Kaiserfelderg. 15.**

Slovenci in Slovenke!

(Zaplemba tega sestavka je razveljavila višje deželno sodišče v Gradcu.)

Češki državni poslanec Václav Křofač je v seji avstrijske delegacije dne 30. oktobra 1908. govoril dobesedno tako-le:

»Uporabljam, zavedajoč se tega, svojo imuniteto v to, da s te delegacijske tribune naravnost z gromovitim glasom kličem vsemu narodu, da se naj ravna po načelu »Svoji k svojim«, posebno sedaj strogo in konsekvntno, da ne razbija nemških oken, ampak da ne obiskuje nemških in židovskih trgovin, da ne kupuje tujih izdelkov in tako mogočno uveljavlja svojo moč kot konsument, ki zamore v odločilnem trenutku vzprizgati čudeže, če je organiziran in četudi na nas pošiljajo orožnike in vojaške! Ti nas sicer zamorejo razganjati, morda tudi raniti, toda niti z artilerijo, niti s celimi divizijami konjenice nas ne more nihče prisiliti, da bi zahajali v prodajalne naših sovražnikov, katerih sinji nas provocirajo, ter jim nosili težko zaslužene groše. Zločinec proti češki stvari je sedaj vsak, kdor bi ravnal drugače. Niti vinarja ne več onim, ki nas zasramujejo in žalijo!

Ponavljam: Niti ena češka noga ne sme več v trgovine onih, ki pljujejo na vse, kar je nam sveto in drago. Čeh mora podpirati Čeha, Čeh mora kupovati pri Čehu!»

Galileo Galilei.

Spor glede Galilejevega procesa se vleče že prav dolgo med katoliškimi krogi in med znanstveniki. Zbog tega, da je ta proces eklatantni dokaz za to, da je bilo in je nasprotje med znanostjo in med cerkvjo, katoliški krogi pa pravijo, da ni res, temveč da oni proces tozadevno ne dokazuje ničesar. Znamo katoliški univerzitetni docent v Gradcu, dr. phil. et theol. J. Ude je napisal o stvari razpravo, ki pa dokazuje ravno nasprotno kar bi imela dokazati. Pisatelj govori o zgodovinski strani tega procesa in potem izvaja sodbe: »Kdor hoče videti v Galilejevem procesu konflikt med vero in znanostjo, prezre popolnoma, kako se stvarijo. Slo se je v prvi vrsti za avtoriteto svetega pisma... O razlogih svetega pisma soditi je stvar cerkvene oblasti... Cerkvena oblast se je čutila nastopna Galilejevega siljenju, dati odgovor na vprašanje, ali se morajo vzeti dobesedno ali ne ona mesta v svetem pismu, ki govorijo o miru zemlje in o gibanju Lune. Odgovor se je moral ravnati po odgovoru na ostala vprašanja. Zato, če je doprinesel Galilei za kopernikanski svetovni sistem nujne vzroke ali ne. (Kdo pa o tem odloči? Ali tudi cerkev?) Po mnenju mnogih (!) ni Galilei, kar je tudi res (!), prinesel niti enega nujnega dokaza za resničnost svojega nazora, niti pa je s trditvijo o resničnosti kopernikanskega sistema indirektno mail o avtoriteti svetega pisma. (Saj to je ravno punctum saliens!) Ker torej cerkev ni imela nobenega dokaza, zaradi nedokazane (!) hipoteze, odstopiti od dobesedne razlage vprašanih mest v bibliji, je morala braniti očitno in je storila to, kar je odločila kopernikanski hipotezo kot nasprotno sv. pismu (!!!) in prepovedala Galileju ta sv. pismo nasprotni nauk razširjati, kar je kot sv. pismo nasprotni nauk (!!!) heretičen in se je Galilei z nje obrambo osumil herezije.»

Tako je torej ta stvar, katoliški denjak dokazuje indirektno ravno to, kar že od nekdaj trdijo nepripranski katoliški, nekatoliški in protikatoliški znanstveniki.

Kdo odloča o tem, ali je kaka znanstvena hipoteza verjetna ali neverjetna, dokazana ali nedokazana? Ali cerkev, ali cerkveni cenzorji in sveta inkvizicija, ki morda nimajo o ni znanosti nobenega pojma, ki presojajo vse z apriorističnega stališča biblije in cerkvenih očetov? Ali dajo prvo in edino besedo tu le znanstveniki - strokovnjaki? Danes stvar pač taka, da v znanstvenih stvarih odločajo le znanstveniki in drugi. Žal, da ni bilo vedno tako, kar nam ravno dokazuje Galilejev slučaj. Cerkev se je kratkoma postavila na stališče, da Galilejev nauk nasprotuje sv. pismu in ga je zato kar a priori obsodila. V tem ti ni ravno ono nasprotje med cerkvjo in znanostjo. Tako je bilo tudi v drugih slučajih, n. pr. glede Darwinovega nauka o evoluciji. Koliko časa so se mu upirali, češ, da nasprotuje sv. pismu! Ker jih nikdo poslušal ni, so končno retirirali in danes jezuit Peter Wasmann (in po njem celo ljubljanski škof Jeglič) koncedira, da so se vsi organizmi — in tudi človek — razvili iz nižjih najenostavnejših oblik. Stvar je pač taka, da se mora danes cerkev s svojo razlago biblije ravnati — če se noče preveč osmešiti — po znanosti in razlago biblije akomodirati znanstvenim re-

zultat. Včasih je bilo — kakor slučaj Galilei kaže — ravno narobe. V tem tiži dejstvo, da je cerkev razvoj znanosti le zavirala. Danes jo je tega sram in zato pišejo katoliški učenjaki knjige, v katerih jo perejo — kakor se pa iz Udejeve knjige vidi, včasih zelo nespretno.

V. M. Z.

Newyorški slovanski naselniški dom.

Te dni se je vršila v New Yorku letna seja odbora slovanskega naselniškega društva v »Slovanskem domu« na zapadni 23. ulici. Navzoči so bili odborniki raznih slovanskih narodnosti. Seji je predsedoval društveni predsednik, profesor vseučilišča Columbij, Pupin. Navzoča je bila tudi največja prijateljica Slovanov, Mrs. Jenkins, katera je, kakor smo svoječasnó že poročali, podarila Slovanskemu naselniškemu društvu svoto 35.000 dolarjev, s katero se je omogočilo, da ima imenovano društvo sedaj najlepši lastni dom, kar jih je v New Yorku.

Tajnik Rev. Koukol je poročal o delovanju naselniškega društva v minulem društvenem letu in se posebej o poslovanju društva v dobi, odkar ima društvo svoj lastni dom. Iz njegovega poročila je razvidno, da je društvo v tem kratkem času izposlovalo več stotinam Slovanov, med katerimi je bilo tudi mnogo naših rojakov. Nadalje je društvo samo tekom enega meseca na naselniškem otoku Ellis Islandu imelo opraviti z 89 pritožbami, s katerimi se je zavzelo za one slovanske naseljence, katere so hotele naselniške oblasti poslati nazaj v njihovo domovino. Glede teh pritožb je bilo Slovansko naselniško društvo zelo uspešno, kajti 53. naseljenecem je izposlovalo svobodo, oziroma te naseljence je rešilo deportacije.

Ker je društvo tekom leta storilo obilo dobrega za naše rojake, oziroma za slovanske naseljence, je odbor društva, naš rojak Fran Sakser, podaril društvu svoto 100 dolarjev, in sicer vsled tega, ker je prepričan, da se za slovanske naseljence, ki prihajajo v New York, nikjer boljše ne skrbi kakor v Slovanskem naselniškem domu, ki je popolnoma neodvisen od kake evropske vlade ali pa kakih verskih izkoriščevalcev, kakor si so se svojedobno vgnezdili v proštem avstrijskem domu, kjer so naseljence izkoriščali na znane načine.

V novi odbor je izvoljenih 25 članov, med katerimi sta tudi dva Slovence: Fran Sakser in urednik V. J. Valjavec. Franu Sakserju se je na predlog predsednika Pupina izrekla iskrena zahvala za njegov dar in za eno se je obljubilo, da se bode za slovanske naseljence storilo vse, kar je sploh mogoče.

Slovansko naselniško društvo si je v kratki dobi svojega delovanja pridobilo med Američani izreden ugled in sicer vsled tega, ker ni v zvezi z kako evropsko vlado in ker je splošno znano, da je kako izkoriščanje naseljenecv v tem domu nepoznano. Mnogim Slovincem je bilo že pomagano, mnogo jih je dobilo že delo s pomočjo tega društva in mnogim se je izposlovalo izkrcanje. Vsled tega je društvo vsake podpore vredno.

Narodna Hrvatska Zajednica je priposlala Slovanskemu naselniškemu društvu svoto 500 dolarjev v podporo in tudi Slovaška Jednota se je odlikovala z darom v znesku 1000 dolarjev. Nadalje so nekatera slovanska društva priposlala podpore v manjših zneskih.

Slovenci, ki se nameravajo izseliti v Ameriko, se brez skrbi zaupajo Slovanskemu naselniškemu društvu.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
gravir in izdelovalci kaviarstvenih stampilij
Ljubljana, Sv. Petruc. 6.
Cenik franko.

PRILIKA!
Brzodelni jarek
nov, fabrikat prve vrste, se iz posebnih vzrokov preda za polovico nabavnih stroškov. — Vprašanja pod „L. W.“ 81903 na upr. »Sl. Naroda«. 1533

VEČ 400 GODI NA
Najbolje sukno i pomodnoro bu nudi tvrditka
ANT-TOMEČ
izvoz sukna u Humpoku (Česka)
Uzorič, Budovač, Hrova

V najem vzamem dobro idočo gostilno.
Ponudbe do 15. maja pod „M. D.“, poste restante, Sevnica ob Savi, Štajersko. 1678

Edino zastopstvo znamke KINTA
je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedanosti. 1053
Zaloga Puchovih koles.
Kolesa sprejema v popravilo, emajliranje in ponikljanje ter izposojevanje koles.
Zočna, solidna in cena izvršitev.
Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Narodna knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica šte. 7.

priporoča
kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovični in barvani papir.
Kazete s pisemskim papirjem.
Zrgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.
Odjemalne knjižice po različnih cenah.
Zaloga šolskih zvezkov in risank.
Zavitke za urade v vseh velikostih.
Velika izber
vseh pisarniškkih potrebščin, svietnikov, peres, poročnikov, radirk, kalamočev, tablic, goblet, črnila itd.
Barve za šole in umetnike.
Razglednice
pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.
Albumi za slike in dopisnice, vezane v plat in v uanje.
Poezijske knjige.
Podobice za otroke.
Leseni okvirčki za razglednice.
Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiči.
Molci in tiskalniki.

Izvrsten trapistovski sir
imit, priznan kot najboljši na današnjem trgu, razpošiljamo 1 kg po K 1-70.
„Prvo zagrebaško mljekarstvo“, 1625 Zagreb, Buzga ulica 13.

blagajničarka
Vstop najdalje do 1. julija. Ponudbe z zahtevo in navedbo referenc pod „Blagajničarka“, poštno ločeno Trnovo, Notranjsko. 1686

Štedilna ognjišča Triumph
za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijaliteti: štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog tranko proti doposlani znamki. 2506
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wela 18, Goranje Avstrijsko.

JANUS
Tovornica vozniških koles. 3 leta jamstvo.
Prve vrste vozna kolesa s prostim tekom in zavoro na pritisk nazaj od 95 K naprej. Janus prostotečna os z zavoro na pritisk nazaj, 1 leto jamstvo, 15 K. Plaste od 4 K naprej, dobre pnevmatike, prima pedal in prima veržice od 3 K naprej. Zvonci od 30 vin. naprej, koločten zvonček od 1 K. Acetilensko od 2 K naprej, varovalo proti blatu kompletno iz pločevine ali lesa 2 K 20 vin. sedlo, torbe, osi, kousi vseh sistemov v zalogi in poceni.
Lastna popravila, ponikljanje in emajliranje.
Zahtevajte bogati glavni katalog 1910 gratis in franko.
Uvozna trgovina za industrijo vozil
Max Skutetzky
Dunaj I., Stubenring št. 6.

Uničevalec stenic Ting-Ting, 1702
oblastveno varovan, pomori takoj vse stenice z zalego vred. Nestrupeno, blagodišeče, razkužujoče. Dobiva se v steklenicah po 60 vin., zraven spadajoča brizgalna 20 vin., v 1/4 in 1/2 litrskih steklenicah razmeroma ceneje v glavni zalogi v Ljubljani pri
Anton Kanc, drogerija.
Druga sredstva odločno zavračajte!
Poglavitna zaloga: Dunaj, XVIII. Gertzgasse 27.

Dr. Dralleja brezova voda za lase
Proti luskam na glavi in izpadanju las.
Učinek neprekosljiv.
Cena K 2-50 in K 5-
Dobiva se po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah. — Tovarniška zaloga H. Dralleja & Co. 1930

Produ se v sredini mesta hiša
prav pripravna za vsako obrt, posebno uporabna za gostilno z vrtom. — Podrobnosti v upravnistvu »Sl. Naroda«. Prekupci izključeni. 1628

Priložnostni nakup! Hiša na Bledu
z dobro obiskano restavracijo s sobami za tujce, poletni in zimski obrat, se jako ceno prodaja, ker je pred kratkim pogorelo podstrešje. 1685
Več se poizve v pivovarni Mayr v Kranju 112. 1685

V najem se da dobro idoča gostilna prodajalna
z velikim senčnatim vrtom in s špecerijskim blagom.
Več pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Mesar
popolnoma več vseh mesarskih del, ki zna sam živino pobijati in meso 1618 prodajati,
se sprejme.
Ponudbe z natančnimi pogoji glede plače i. dr. je nasloviti pod „Mesar“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Orožje vseh vrst
Hamerlejeve puške, trocevke, lancetrice, floberti, samokresi itd. po tvorniških cenah. Popravila najceneje. Udobni plačilni pogoji. 10 dni na ogled in poizkušnjo.
F. Dušek, tvornica orožja, Opatov št. 76 na stat. drahi, Češko.

Za krošnjarje in brivce.
Dober postranski zaslužek se nudi z nabiranjem izčesanih in odrezanih
ženskih las
s pismenim jamstvom za stalno odje-manje vsake množine. 1442
Josip Nagele, Iglava, Moravsko.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba
Higijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4-60.
Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pismene znamke) mu pošlje diskretno in poštino prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX/2, Nussdorferstrasse 3-4.

Ženitbena ponudba!
Uradnik v stalni službi s 3000 K letne plače prostim stanovanjem in pristranskim zaslužkom, kateri imam pravico do pokojnine, vdovec v najlepših letih, želi se spoznati zaradi ženitve z gospodično, ali vdovo, od 30 — 40 let staro, ki bi imela vsaj nekoliko premoženja. Resne ponudbe s sliko, prosim se poslati na upravništvo »Slov. Naroda« pod naslovom »Varni sepro«. Tajnost se jamči s častno besedo, slike se vračajo.

